

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Οι “νομάδες” της Εκπαίδευσης

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

Κάθε χρόνο οι αναπληρωτές δασκαλοι και καθηγητές, σύγχρονοι ομάδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, ετοιμάζουν βαλίτσες για νέους προορισμούς. Από τον Νότο στον Βορρά, από τα νησιά της άγονης γραμμής στα ορεινά χωριά, κάθε χρόνο η ανάληψη της εκάστοτε θέσης προϋποθέτει την προσαρμογή σε νέο σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον αλλά και την εξασφάλιση διαμονής. Και αν αυτή η "περιπέτεια" είναι για κάποιους ενδιαφέρονσα τα πρώτα χρόνια, σιγά-σιγά η κούραση και η φθορά διαδέχονται τον αρχικό ενθουσιασμό, όπως επισημαίνουν στο σημερινό αφιέρωμα των "διαδρομών" αναπληρωτές εκπαιδευτικοί από τα Χανιά και από άλλα μέρη της Ελλάδας.

ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

Εκδήλωση για την ημέρα
Πνευκού μπαστουνιού

Με αφορμή τον εορτασμό της Διεθνούς Ημέρας Λευκού Μπαστουνιού το Μουσείο Τυπογραφίας "Γιάννη & Ελένης Γαρεδάκη" διοργανώνει ενημερωτική εκδήλωση την Παρασκευή 12 Οκτωβρίου στις 10 π.μ., στο αμφιθέατρό του, στο Βιοτεχνικό Πάρκο Σούδας.

Στόχος της εκδήλωσης είναι η ενημέρωση και ευαισθητοποίηση για τον σεβασμό στην διαφορετικότητα και την ισότιμη πρόσβαση των τυφλών και μερικώς βλεπόντων ατόμων στην εκπαίδευση και σε κάθε έκφανση της καθημερινότητας.

Κατά την διάρκεια της εκδήλωσης θα μιλήσουν μέσα από την δική τους εμπειρία:

- * για την ημέρα Λευκού Μπαστουνιού και για την γραφή Braille, το δικαίωμα στην γνώση και την εκπαίδευση, ο δικηγόρος, υποψήφιος Διδάκτωρ Νομικής Αθηνών, **Μάνος Τσιτσιριδάκης**.
- * για το δικαίωμα στην προσβασιμότητα και την ανεξάρτητη διαβίωση, αλλά και για την αν-

τιμετώπιση των προβλημάτων που συναντούν στην καθημερινή μετακίνησή τους, η βοηθός φυσικοθεραπευτή, αθλήτρια αγωνιστικής ποδηλασίας ΑΜΕΑ, **Εύα Τσιχλάκη**.

Στο πλαίσιο της εκδήλωσης, θα συμμετέχουν μαθητές από Γυμνάσια και Λύκεια του Ν. Χανίων ενώ το κοινό θα μπορεί να απευθύνει ερωτήσεις, να γνωρίσει τον τρόπο γραφής, ανάγνωσης και επικοινωνίας των τυφλών και μερικώς βλεπόντων ατόμων και να δει το ελληνικό αλφάβητο Braille και μία γραφομηχανή μέσα από την δωρεά του Φάρου Τυφλών Ελλάδος που παρουσιάζεται στην δεύτερη πτέρυγα του Μουσείου Τυπογραφίας.

Στο τέλος οι επισκέπτες θα έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν μια βιωματική ξενάγηση στις συλλογές του Μουσείου από τους πρώτους αιώνες της Τυπογραφίας μέχρι σήμερα και τις μοναδικές ιστορίες που αυτές αφηγούνται.

Είσοδος ελεύθερη.

Όσα σχολεία επιθυμούν να συμμετέχουν στην εκδήλωση μπορούν να επικοινωνήσουν με το Μουσείο Τυπογραφίας στα τηλέφωνα 28210 80090 και 6974020861.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

6/10

Θωμάς,
Θωμαή

7/10

Σέργιος,
Σεργιανή,
Πολυχρόνης,
Πολυχρονία

8/10

Πελαγία,
Πελαγής

9/10

Αβραάμ,
Αβραμία

10/10

Ευλάμπιος,
Ευλαμπία

12/10

Ανδρόμαχος,
Ανδρομάχη,
Βαλάντης

σελ. 3 - Πολιτισμός

σελ. 4 - 6 ~ Οι "νομάδες"
της Εκπαίδευσης

σελ. 7 ~ Παιδότοπος

σελ. 8 ~ Υγεία & Βότανα

σελ. 9 ~ Αρχαιοπόλεις του Νότου
και το "Κοινό των Ορειών"

σελ. 10 ~ Πολιτισμός

σελ. 11 ~ Ιστορία της Ιατρικής

σελ. 12 ~ Αφορμή, Βιβλία

Εκπαιδευτικά
"CineΜαθήματα"
για τα σχολεία

Αρχισαν οι εγγραφές για τη δωρεάν συμμετοχή σχολείων στην εκπαιδευτική δράση "CineΜαθήματα" που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του 6ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Χανίων, από τις 24 Οκτωβρίου έως τις 3 Νοεμβρίου.

Σύμφωνα με τη σχετική ανακοίνωση του φεστιβάλ, στο πλαίσιο αυτό, ένα πλούσιο πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί ειδικά για τη Σχολική Κοινότητα, το οποίο περιλαμβάνει:

- 15 ειδικές προβολές για σχολεία (με ειδική κατανομή ανά ηλικία).
- 35 ειδικά εργαστήρια για σχολεία με θέματα οπτικοακουστικά.
- Στο πλαίσιο του Φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί ειδικό αφιέρωμα στο προσφυγικό ζήτημα με έκθεση και εκπαιδευτικά προγράμματα.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΣΤΟ Κ.Α.Μ.

"Από τις δύο πλευρές
του Αιγαίου"

Η ταινία της Μαρίας Ηλιού με τίτλο "από τις δύο πλευρές του Αιγαίου" θα προβληθεί Δευτέρα 8 Οκτωβρίου στις 8 μμ, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Κέντρου Μεσογειακής Αρχιτεκτονικής της Μεσογείου (ΚΑΜ), στο Παλιό λιμάνι των Χανίων, με εισοδο ελεύθερη για το κοινό, όπως επισημαίνεται σε σχετική ανακοίνωση της Αδελφότητας Μικρασιατών Νομού Χανίων "Ο Άγιος Πολύκαρπος".

ΑΠΟ ΤΟΝ ΜΑΝ. ΜΑΝΟΥΣΑΚΑ

Διάλεξη για τον Λόφο
του Καστελλίου

Διάλεξη του Μανόλη Μανούσακα, οπτικού, ιστοριοδίφη, ερευνητή και συλλέκτη, με θέμα: «Από τα παλιά Χανιά. Ο Λόφος του Καστελλίου και τα πέριξ», διοργανώνει η Ιστορική, Λαογραφική και Αρχαιολογική Εταιρεία Κρήτης και η Περιφέρεια Κρήτης - Περιφερειακή Ενότητα Χανίων στο αμφιθέατρο του Πνευματικού Κέντρου Χανίων, τη Δευτέρα 8 Οκτωβρίου στις 7 μ.μ.

Την εκδήλωση θα συντονίζει η Αρχόντισσα Παπαδερού - Ναναδάκη, φιλόλογος, αντιπρόεδρος και τέως πρόεδρος της Ιστορικής, Λαογραφικής και Αρχαιολογικής Εταιρείας Κρήτης.

τεύχος 799
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο
της εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.

ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:
Παρασκευάς Ν. Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
"ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ":
Ελευθερία Μ. Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Γιώργος Δρακάκης, Γιώργος
Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης,
Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα
Μαρουλοσφάκη, Βασιλική
Τωμαδάκη, Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Δέσποινα Βάλλα, Νίκη Ξυφανταράκη,
Ελένη Σταυρίδη

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ:

Νεκτάριος Κακατσάκης

ΠΙΣΤΕΤΣ: Hussein Rajajifkhar,

Γιάννης Περάκης, Γιώργος Στεφανιάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο
"Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6,
fax 28210 51.007
e-mail: info@haniotika-nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:

Καραϊσκάκη 49, τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900

Διαφημιστικό Τμήμα:

Εύα Κουμή τηλ.: 2821070.563 - 6

e-mail: ads@haniotika-nea.gr

Το “8ο Διεθνές Ταυτόχρονο Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους μ” ετοιμάζεται να ανοίξει τις πύλες του. Το φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί ταυτόχρονα σε έντεκα πόλεις σε Ελλάδα και εξωτερικό στις 13 και 14 Οκτωβρίου. Μία από τις πόλεις αυτές είναι τα Χανιά όπου ο διαγωνισμός θα γίνει στο στούντιο “Οξω Νου” στην Αγ. Κυριακή.

ΚΑΙ ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Φεστιβάλ ταινιών μικρού μήκους

Φέτος, η διοργάνωση ενισχύοντας το διεθνές της στοιχείο, εκτός της προβολής των ελληνικών ταινιών στο εξωτερικό αποφάσισε να εισάγει φρέσκο διεθνές “μικρό” κινηματογράφο.

Ο διαγωνισμός των δεκαπέντε ελληνικών ταινιών, ο βασικός κορμός της διοργάνωσης, θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 13 Οκτωβρίου ταυτόχρονα στις έντεκα πόλεις που συμμετέχουν φέτος στο δίκτυο του φεστιβάλ. Η διαφορά από τα προηγούμενα χρόνια είναι ότι η πρώτη ημέρα θα λήξει μετά την ταυτόχρονη ψηφοφορία του κοινού. Η “αγαπημένη” ταινία του κοινού μαζί με τα βραβεία σκηνοθεσίας, σεναρίου α’ γυναικείας και α’ ανδρικής ερμηνείας θα ανακοινωθούν την Κυριακή σε μια διαδραστική τελετή απονομής με ζωντανή αναμετάδοση από το Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης και συνδέσεις με όλες τις πόλεις του δικτύου του IMMF2018.

Επίσης, τη δεύτερη ημέρα στο διεθνές μέρος του φεστιβάλ θα γίνει η προβολή

δώδεκα ταινιών μικρού μήκους από τη Γαλλία, τη Δανία, την Ισπανία και την Αίγυπτο, οι οποίες θα προβληθούν για πρώτη φορά στην Ελλάδα. Στα πλαίσια του ειδικού αφιερώματος για το περιβάλλον με τίτλο “ το Micro μ Ντύνεται

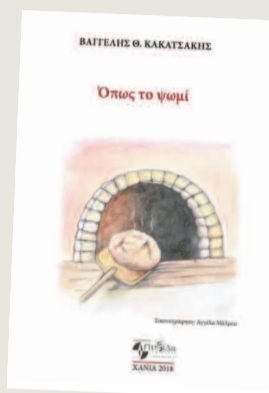
Πράσινο” κατά τη διάρκεια του φεστιβάλ θα γίνουν ειδικές προβολές και ομιλίες με ελεύθερη είσοδο για το κοινό.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα www.micromfestival.gr

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

“Όπως το ψωμί” του Β. Κακατσάκη

Στην Αθήνα μετά την Κίσαμο, τα Χανιά και τη Βέροια, και συγκεκριμένα στην Κρητική Εστία, (Στράβωνος 12, Παγκράτι) θα παρουσιαστεί το Σάββατο 13 Οκτωβρίου (ώρα 7 μ. μ.) η ποιητική συλλογή του χανιώτη δασκάλου, λογοτέχνη και δημοσιογράφου Βαγγέλη Θ. Κακατσάκη «Όπως το ψωμί», που κυκλοφορήθηκε τη φετινή χρονιά από τις εκδόσεις «Πυξίδα της Πόλης» και έχει ήδη αποσπάσει πολλές και ιδιαίτερα εγκωμιαστικές κριτικές.

Την παρουσίαση διοργανώνουν η Παγκρήτιος Ένωση, η Εταιρία Ελλήνων Λογοτεχνών και η Ομοσπονδία Σωματείων Αποκορώνου σε συνεργασία με την Παγκρήτια Δημοσιογραφική Ένωση, τον Σύνδεσμο Νηπιακών Αττικής «Ο Τίμιος Σταυρός» και τις εκδόσεις «Πυξίδα της Πόλης» και με την υποστήριξη του Παραρτήματος Αττικής του Ιδρύματος «Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος».

Για το βιβλίο θα μιλήσουν ο δικηγόρος - πρώην πρόεδρος της Εταιρίας Ελλήνων Λογοτεχνών Αυγερινός Ανδρέου και ο επιτ. σχολικός σύμβουλος - λογοτέχνης Νίκος Νικολόπουλος.

Ποιήματα θα διαβάσει η συγγραφέας Ευδοκία Σκορδαλά - Κακατσάκη

Η εκδήλωση, την οποία θα συντονίζει ο δημοσιογράφος - ραδιοφωνικός παραγωγός Γιάννης Κριαράκης, θα πλαισιωθεί με ένα μελοποιημένο ποίημα της συλλογής από τον Σταμάτη Κραουνάκη και δύο από τον Χρήστο Κοτσαύτη.

Οπτικοποίηση του Λόγου από τη συγγραφέα - θεατρολόγο Αγγέλα Μάλμου

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΙΒΛΙΟΥ ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

“Φτου και Βγαίνω” της Άννας Νεμπαυλάκη

Παρουσίαση του βιβλίου της Άννας Νεμπαυλάκη: “Φτου και Βγαίνω, 8 κρυψώνες αυτοεκτίμησης για να βρεις τον εαυτό σου και να παίξεις με τους άλλους”, θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 6 Οκτωβρίου στις 7 μ.μ. στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Την παρουσίαση οργανώνουν η Περιφέρεια Κρήτης - Περιφερειακή Ενότητα Χανίων, η Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση Χανίων, το Λύκειο Ελληνίδων Χανίων και ο Εκδοτικός Οίκος Καλειδοσκόπιο.

Για το βιβλίο θα μιλήσουν:

- Ηλίας Κουρκούτας**, Καθηγητής Ψυχολογίας στο ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Κρήτης.
- Κωνσταντίνος - Αλκέτας Ουγγρίνης**,

Αναπληρωτής Καθηγητής στη Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Πολυτεχνείου Κρήτης.

•**Αθηνά Ντούλια**, Σχολική Σύμβουλος 1ης Περιφέρειας Χανίων.

•**Ανδρονίκη Κοκοτσάκη**, Φιλολόγος, Συντονίστρια της παρουσίασης: **Βαγγέλης Κακατσάκης**, Δάσκαλος και Λογοτέχνης

Την εκδήλωση θα πλαισιώσουν μουσικά τα παιδιά του ΣΤ1 9ου Δ. Σχολείου Χανίων με ένα τραγούδι μελοποιημένο από την **Αλκυόνη Μαλεκάκη** συνοδεία πιάνου.

Στο φουαγιέ θα λειτουργήσει έκθεση των καλλιτεχνών και συνεργατών με έργα που δημιουργήσαν μαζί με τα παιδιά ή έργα που δημιουργήθηκαν για το βιβλίο.

ΣΤΗΝ ΠΕΛΕΚΑΠΙΝΑ

Θεατρική παράσταση

Το θεατρικό κείμενο του Torsten Buchsteiner “NORDOST” παρουσιάζει η “Ε.Ν. στάση τέ-

χνης” σήμερα Σάββατο 6 Οκτωβρίου στις 9.30 μ.μ. και την Κυριακή 7 και τη Δευτέρα 8 Οκτωβρίου στις 8 μ.μ. στη θεατρική σκηνή: “Οι Σκηνοπλόκοι” στην οδό Κ. Μάνου 34 στην Πελεκαπίνα.

Αντί εισόδου θα υπάρχει κουτί για **τη βελτίωση των**

εγκαταστάσεων του παραρτήματος Προστασίας Παιδιών Χανίων.

Τους ρόλους ερμηνεύουν οι: **Ντένια Καραβασιλειάδη, Εύα Γκουντάρα, Δήμητρα Λιοδάκη, Video-edit: Διονύσης Τέρεχωφ.** Τηλέφωνο Κρατήσεων: 6977001613.

Νέο Δ.Σ. Συλλόγου Φίλων Ιστορικού Αρχείου

Το Νέο Δ.Σ. του συλλόγου “Φίλοι Ιστορικού Αρχείου Κρήτης” όπως συγκροτήθηκε σε σώμα μετά τις αρχαιρείες που έλαβαν χώρα την 1η Οκτωβρίου 2018 στο Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Πρόεδρος: Ιωάννης Πλατιδάκης, Αντιπρόεδρος: Ευάγγελος Μπούρμπος, Γενική Γραμματέας: Στυλιανή Αλυγιάκη, Ειδική Γραμματέας: Μελοποιημένη Σκουλά, Ταμίας: Χρήστος Μαχαϊρίδης, Μέλη: Ειρήνη Καραθανάση - Μανουσάκη, Κωνσταντίνος Νικακός.

Αφήγηση παραμυθιού στις “Επιλογές

Αφήγηση παραμυθιού θα πραγματοποιηθεί το Σάββατο 6 Οκτωβρίου στις 11.30 π.μ. στο βιβλιοπωλείο: “Επιλογές” στην οδό Ανδρέα Παπανδρέου 95. Πρόκειται για το «παραμύθι με χάρτινες κούκλες» από την Ρούλα Τατσοπούλου. Στην κιθάρα ο Άγγελος Αθανασιάδης.

Φωτεινάκης

ΦΡΙΣΚΕΙΣ ΛΥΣΕΙΣ

Τα πάντα για τη συντήρηση και τη λειτουργία του ελαιουργείου σας !

ΡΟΥΛΕΜΑΝ SKF - ΓΡΑΣΣΑ KLUBER IMΑΝΤΕΣ CONTITECH

Επικοινωνήστε μαζί μας και ο πωλητής μας θα έρθει στο χώρο σας για να καταγράψει τις ανάγκες σας!

ΑΝ. ΓΟΓΟΝΗ 138 - ΧΑΝΙΑ
Τηλ. 28210 99048-9 | [fotinakisstore](https://www.facebook.com/fotinakisstore)
www.e-fotinakis.gr | info@e-fotinakis.gr

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΔΑΣΚΑΛΟΙ ΚΑΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Οι “νομάδες” της Εκπαίδευσης

ΓΙΩΡΓΟΣ
ΚΩΣΤΑΣΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

Στις άγονες γραμμές της χώρας, σε απομακρυσμένα νησιά, ορεινά χωριά, σε τουριστικές περιοχές, μικρές και μεγάλες πόλεις, οι αναπληρωτές δάσκαλοι και καθηγητές αποτελούν το βασικό στήριγμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Κακοπληρωμένοι και με ελάχιστα εργασιακά δικαιώματα αναμένουν κάθε καλοκαίρι την τοποθέτησή τους για να πάρουν τη βαλίτσα τους και να φύγουν για τον τόπο όπου θα βρεθούν συνήθως για ένα χρόνο, μέχρι τον επόμενο σταθμό. Ξεχωριστές εμπειρίες της πορείας αυτής μας μεταφέρουν εκπαιδευτικοί από τα Χανιά και άλλοι που υπηρετούν στον τόπο μας...

Με μια βαλίτσα στο χέρι

Με αεροπλάνα, τρένα και βαπόρια ή ενίοτε “κόβοντα” αμέτρητα χιλιόμετρα στους αυτοκινητόδρομους της Ελλάδας ο Αντώνης Τζαγκαράκης ως αναπληρωτής εκπαιδευτικός, μηχανολόγος στην ειδικότητα, έχει τα τελευταία 10 χρόνια “οργώσει” όλη τη χώρα. Από την Πελοπόννησο μέχρι τις Κυκλάδες κι από τη Μακεδονία μέχρι την Κρήτη φέτος είναι η μοναδική φορά που παρέμεινε στο ίδιο σχολείο. Μια ζωή με μια βαλίτσα στο χέρι...

Η δική του περιπέτεια στην εκπαίδευση ξεκίνησε το 2004 και για 3 χρόνια βρέθηκε να διδάσκει σε σχολεία των Χανίων, του Ρεθύμνου και της Κισιάμου. Το 2007 θα παρακολουθήσει το ετήσιο πρόγραμμα παιδαγωγικής κατάρτισης στην ΑΣΠΕΤΕ στην Αθήνα και το 2008 θα ξεκινήσει ως αναπληρωτής.

Μέσα σ' αυτά τα 10 χρόνια ο Αντώνης κλήθηκε να διδάξει σε σχολεία μέσα στη Θεσσαλονίκη, στα χωριά Κουφάλια και Χαλάστρα, στην Αξιούπολη που βρίσκεται στον Νομό Κιλκίς, στην Αμαλιάδα Νομού Ηλείας, στον Νομό Δράμας, ξανά στη Θεσσαλονίκη, στη συνέχεια στην Ξάνθη, τα Χανιά και τη Νάξο, ενώ πέρυσι επέστρεψε ξανά στα Χανιά για να υπηρετήσει στο Εσπερινό ΕΠΑΛ Πλατανιά όπου συνεχίζει φέτος.

«Είναι η πρώτη φορά από τότε που ξεκίνησα να δουλεύω, που πάω για δεύτερη χρονιά στο ίδιο σχολείο. Αυτή είναι μια σημαντική διαφορά γιατί με το να αλλάζουμε κάθε χρόνο σχολείο δεν προλαβαίνουμε καλά - καλά να γνωριστούμε με τα παιδιά. Οι αναπληρωτές βρισκόμαστε διαρκώς σε μια φάση προσαρμογής κάτι που βέβαια επηρεάζει και το έργο μας», σημειώνει.

Η προσαρμογή αποτελεί λέξη - κλειδί για τη ζωή ενός αναπληρωτή. Εκτός από μαθητές ο Αντώνης και οι συνάδελφοί του αλλάζουν κάθε χρόνο και τόπο διαμονής, ενώ την ίδια στιγμή η έννοια του προγραμματισμού παραμένει άγνωστη γι' αυτούς. «Καταρχάς δεν γνωρίζουμε ποτέ, πότε θα γίνουν οι προσλήψεις. Εχω ξεκινήσει να κάνω μάθημα και 1 Σεπτεμβρίου, έχω ξεκινήσει και μέσα Σεπτεμβρίου, έχω ξεκινήσει και 7 Ιανουαρίου! Και μιλάμε για πρώτη φάση προσλήψεων. Για ποιο προγραμματισμό να μιλάμε όταν δεν υπάρχει μια δεδομένη ημερομηνία που ξεκινάμε;», αναφέρει και προσθέτει ότι συγχρόνως κάθε αναπληρωτής καλείται να λειτουργήσει ως “καταδρομέας” όταν ειδοποιηθεί ότι αναλαμβάνει κάποια θέση: «Ανακοινώνονται οι προσλήψεις και μέσα σε 2 ημέρες πρέπει να αναλάβεις υπηρεσία! Σκεφτείτε ότι μένω στη Θεσσαλονίκη και με κάλεσαν να διδάξω στη Νάξο. Επρεπε πρώτα να παρουσιαστώ στη Σύρο που είναι τα γραφεία της Δευτεροβάθμιας, να περιμένω την τοποθέ-

τησή μου και στη συνέχεια να δω πότε θα έχει καράβι για να πάω στο νησί που είναι το σχολείο. Μετά ξεκινάει η οδύσσεια να βρεις σπίτι και να τακτοποιηθείς. Όλα αυτά βέβαια υποθέτουν πως θα πρέπει να διαθέτεις τουλάχιστον 1000 ευρώ στην άκρη για να πας να κάνεις τη δουλειά σου».

Το βάσανο είναι ακόμα μεγαλύτερο για έναν εκπαιδευτικό που αφήνει πίσω του οικογένεια για να “ξενιτευτεί”: «Για να φύγω από τη Νάξο και να πάω στην οικογένειά μου στη Θεσσαλονίκη έπαιρνα Παρασκευή βράδυ το καράβι, έφτανα στην Αθήνα τα μεσάνυχτα, διανυκτέρευα στο “Ελευθέριος Βενιζέλος” και έφευγα με την πρώτη πρωινή πτήση. Άλλη χρονιά στην Αμαλιάδα παίρναμε ένα ΙΧ μαζί με συναδέλφους και κάναμε 600 χλμ σε 6 ώρες για να φτάσουμε στη Θεσσαλονίκη. Το δρομολόγιό μας στοίχιζε 200 ευρώ, καύσιμα,

διόδια κ.λπ. Καταλαβαίνετε ότι για έναν που έχει οικογένεια τα πράγματα είναι δύσκολα υπό αυτές τις συνθήκες. Όμως και αυτοί που δεν έχουν οικογένεια είναι δύσκολο να κάνουν, όταν κάθε χρόνο βρίσκονται σε άλλο μέρος. Ούτε σχέσεις δεν μπορούν να κάνουν καλά - καλά».

Ο μηχανολόγος, αναπλ. εκπαιδευτικός Α. Τζαγκαράκης.

Υπό αυτές τις συνθήκες οι αναπληρωτές ουσιαστικά είναι σαν να είναι “χορηγοί” της εκπαίδευσης αφού τα χρήματα που παίρνουν πάνε τα περισσότερα σε εισιτήρια και έξοδα διαβίωσης (ενοίκια, φαγητό κ.λπ.). «Προσωπικά αισθάνομαι ότι έχω εγκλωβιστεί σε αυτή την κατάσταση. Κάνω 10 χρόνια αυτή τη δουλειά και δεν ξέρω καθόλου τι θα γίνει στο μέλλον. Οι πρόσφατες εξαγγελίες της κυβέρνησης για προσλήψεις είναι στη θετική κατεύθυνση όμως αυτό που θα ήθελα είναι να υπάρχει μια ξεκάθαρη εικόνα από την κυβέρνηση και τα υπόλοιπα κόμματα γύρω από το θέμα των αναπληρωτών, των προσλήψεων και γενικότερα του δημόσιου σχολείου ώστε ο καθένας να πάρει τις αποφάσεις του».

«Υπάρχει κάποια ανταμοιβή για όλο αυτό που ζείτε;», ρωτάμε πριν κλείσουμε την κουβέντα μας με τον Αντώνη: «Η επαφή με τα παιδιά σου δίνει δύναμη. Ειδικά όταν οι μαθητές αναγνωρίζουν την προσπάθειά σου. Αυτή είναι η ανταμοιβή μας».

Διδάσκοντας στην άγονη γραμμή

Από τα φροντιστήρια και τα ιδιαίτερα στην πρωτεύουσα, για μάθημα ως αναπληρωτής στην άγονη γραμμή. Ήταν το 2009 όταν ο φιλόλογος Δημήτρης Σταματάκης έχοντας περάσει ήδη τα 40, πήγε να εργαστεί ως αναπληρωτής στα Ψαρά. Σήμερα συμπληρώνει μια δεκαετία ως αναπληρωτής καθηγητής, διδάσκοντας στο ΓΕΛ Τυμπακίου στο Ηράκλειο ενώ η σύζυγος του Ελένη, επίσης φιλόλογος, ζει στο γειτονικό Ρέθυμνο. Συναντιούνται τα Σαββατοκύριακα και τις αργίες.

Όπως μας είπε, έχοντας κάνει ένα πολυετή κύκλο στην ιδιωτική εκπαίδευση στην Αθήνα, με ιδιαίτερα και φροντιστήρια, αποφάσισε να δώσει ΑΣΕΠ και να έρθει στην Κρήτη, ελπίζοντας να διοριστεί στο δημόσιο. «Είχα κουραστεί, είχα περάσει τα 40, και δεν άντεχα άλλο τα ιδιαίτερα τα φροντιστήρια, αυτό το ψυχοφθόρο “κυνήγημα”. Όμως έπεσα στην κακή εποχή της κρίσης... Το 2009 διορίστηκα στην άγονη γραμμή στα Ψαρά. Θυμάμαι πήρα το καράβι και μέσω Χίου φτάσαμε μετά από 3,5 ώρες στα Ψαρά. Αγονη γραμμή ωστόσο... εκεί γνώρισα την γυναίκα μου».

ΠΕΝΘΗΜΕΡΗ ΜΕ ΕΝΑ ΜΑΘΗΤΗ

«Οι μαθητές στα Ψαρά, κάθε χρόνο Γυμνάσιο - Λύκειο και οι έξι τάξεις, είναι μόλις 20-25 μαθητές. Όλο το νησί είναι ένα χωριό 300 ανθρώπων. Σε κακοκαιρία και άσχημο καιρό, ήμασταν αποκλεισμένοι από τον υπόλοιπο κόσμο. Τα παιδιά εκεί δεν έχουν πρόσβαση σε φροντιστήρια. Θα πρέπει ο καθηγητής μέσα στην τάξη να κάνει καλή δουλειά. Άλλωστε οι τάξεις έχουν 3-4 μαθητές.

Θυμάμαι, ότι μόλις πήγα στα Ψαρά, έτυχε να έχω έναν μόνο μαθητή στην Γ' Λυκείου. Και όταν ήρθε η ώρα της πενταήμερης εκδρομής εγώ τον συνόδευα στην Κρήτη. Το παιδί δεν είχε ξανά φύγει ποτέ από το νησί του».

Ζώντας σε ένα νησί της άγονης γραμμής ως εκπαιδευτικός, «θα πρέπει πρώτα να πλησιάσεις εσύ μια μικρή κοινωνία, για να σε πλησιάσει και εκείνη. Αν δεν ανοίξεις το σπίτι σου στους ανθρώπους δεν θα ανοίξουν και εκείνοι το δικό τους σπίτι σε σένα. Είναι αμφίδρομο αυτό», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Μετά τα Ψαρά, ο κ. Σταματάκης μαζί με την σύζυγό του αποφάσισαν να επιστρέψουν στην Κρήτη. Εκείνη διορίστηκε μόνιμα στο Σπήλι, εκείνος όμως είναι ακόμη αναπληρωτής...

«Δυστυχώς τρέχω ακόμα όπου με βάλει κάθε χρόνο ο Πίνακας. Το 2012 διορίστηκα στον Βάμο, ήμουν τυχερός γιατί υπήρχε ένα κενό εκεί λόγω μια συναδέλφισσας που έμεινε έγκυος. Από εκεί και πέρα δεν ήμουν τυχερός... Την επόμενη χρονιά βρέθηκα στο Ν. Ηρακλείου και μέχρι σήμερα υπηρετώ εκεί, στο Τυμπακί ενώ η γυναίκα μου μένει στο Ρέθυμνο και κάθε μέρα πηγαίνει στο Σπήλι όπου διδάσκει. Δεν είναι καθόλου εύκολο αυτό, γιατί δοκιμάζεται έτσι μια ανθρώπινη σχέση. Θέλει προσπάθεια... Βρισκόμαστε τα Παρασκευοσαββατοκύριακα».

«Είναι ψυχοφθόρο, γιατί θα πρέπει να συντηρούμε με τους πενιχρούς μας μισθούς, τρία σπίτια. Δύο που ενοικιάζουμε και ένα που είναι η έδρα μας στο Γαβαλοχώρι» μας λέει ο κ. Σταματάκης και προσθέτει λέγοντας: «το χειρότερο από όλα όμως είναι αυτή η απάνθρωπη ομηρία των αναπληρωτών τόσα χρόνια, να καλύπτουν μόνιμες ανάγκες και να μην τους διορίζει μόνιμα το Κράτος. Να μην ξέρει ο αναπληρωτής σήμερα, 45 ετών, 50 ετών, 55 ετών το πού θα διδάσκει του χρόνου, πού θα είναι του χρόνου... Αυτό είναι απάνθρωπο! Είναι ζωώδες!».

Ο φιλόλογος Δημήτρης Σταματάκης σήμερα συμπληρώνει μια δεκαετία ως αναπληρωτής καθηγητής.

Σύγχρονη Οδύσσεια

Όλα τα μεταφορικά μέσα ακόμα και λάντζες, θαλάσσια ταξί, καΐκια έχει χρησιμοποιήσει για να μετακινηθεί στα νησιά της άγονης γραμμής και σε πολλούς άλλους προορισμούς ανά την Ελλάδα ο καθηγητής θεολογίας Νίκος Σπυρόπουλος από το 2007 που δούλεψε πρώτη φορά στην εκπαίδευση. Κάθε χρόνο με τα προσωπικά του πράγματα στο χέρι παίρνει το δρόμο για το σημείο όπου έχει τοποθετηθεί.

Ρόδο, Κίμωλο, δύο χρόνια στη Σχοινούσα (Κουφονήσια) στο Αιγαίο, μετά πέρασε στο Ιόνιο και υπηρέτησε σε Κεφαλονιά και Λευκάδα, ακολούθησαν δύο χρόνια στα Χανιά και μετά Χαλκίδα, Λέρος και πάλι Χανιά φέτος!

«Όταν ξεκίνησα να εργάζομαι, υπήρχε μια προοπτική καθώς οι αναπληρωτές τότε κάλυπταν περισσότερο τις έκτακτες ανάγκες, κάποιες άδειες, κάποιες ασθένειες συναδέλφων μόνιμων. Με τις πολιτικές που ακολουθούνται τα τελευταία χρόνια από την έναρξη των μνημονίων ο διορισμός έχει γίνει όνειρο για μας αλλά και εφιάλτης για τους μαθητές και τους γονείς που βλέπουν τα κενά να καλύπτονται τον Νοέμβριο, τον Δεκέμβριο και τον Γενάρη» μας εξηγεί.

Το χειρότερο για ένα αναπληρωτή είναι η εργασιακή ομηρεία και του ότι δεν διαθέτει ούτε κατά το ελάχιστο τα δικαιώματα ενός μόνιμου εκπαιδευτικού με τον οποίο υπηρετούν στο ίδιο σχολείο! «Οκτώ χρόνια τώρα και ούτε ένας διορισμός! Όταν πάνω από 30.000 εκπαιδευτικοί έχουν συνταξιοδοτηθεί. Έχει παγιωθεί έχει γίνει ο κανόνας η ελαστική εργασία, χωρίς εργασιακά δικαιώματα. Δεν μπορείς να αρρωστήσεις γιατί σου αφαιρούν το μισό ημερομίσθιο, δεν δικαιούνται άδεια ανατροφής οι εργαζόμενες που έχουν κάνει παιδί. Και την ίδια ώρα ο πρωθυπουργός μιλάει πάλι για προσλήψεις στη Δ.Ε.Θ. και ο κ. Μητσοτάκης παρουσιάζει το δικό του... όραμα για το σχολείο που το καταστρέφει αφού με τις λογικές του οι καθηγητές δεν θα ασχολούνται με το μάθημα αλλά πώς να βρουν... χορηγούς και έσοδα για το σχολείο ώστε να είναι λειτουργικό, διαφορετικά θα κλείσει. Συγκωλύσεις σχολείων, αύξηση μαθητών ανά τμήμα και νεοφιλελεύθερες στρατηγικές που οδηγούν στην υποστελέχωση και υπολειτουργία στην ουσία του σχολείου. Αυτό είναι που ζούμε

Ο καθηγητής Θεολογίας Ν. Σπυρόπουλος, ένας από τους πολλούς εκπαιδευτικούς αναπληρωτές που όλα αυτά τα χρόνια στηρίζουν την Εκπαίδευση υπηρετώντας σε κάθε σημείο της χώρας.

«Όλα αυτά τα χρόνια» τονίζει. Όσο για τις απολαβές ένας αναπληρωτής μπορεί μετά από 10 χρόνια υπηρεσία να παίρνει ένα μισθό 900 ευρώ περίπου αλλά την ίδια ώρα υπάρχουν αναπληρωτές μειωμένου ωραρίου που ξεκινάνε από τα 580 ευρώ το μήνα.

ΕΜΠΕΙΡΙΕΣ

Και αν το εργασιακό και μισθολογικό παρόν παρουσιάζεται... μαύρο, οι αναμνήσεις από την «άγονη γραμμή» είναι πάντα ξεχωριστές. «Δεν μπορώ να ξεχάσω νησιά όπως η Σχοινούσα με τους 200 κατοίκους όπου το σχολείο είναι η καρδιά της τοπικής κοινωνίας. Η σχολική αίθουσα γίνεται το απόγευμα κινηματογραφική αίθουσα, αποτελεί σημείο συνάντησης για τους κατοίκους. Εκεί πραγματικά βλέπεις τον κοινωνικό ρόλο του σχολείου. Και τα πράγματα δυσκολεύουν ακόμα περισσότερο. Όταν είχα πάει, η Σχοινούσα είχε 18 μαθητές και τώρα έχει 2 και η Κίμωλος 4! Γιατί να καθήσει ένας γονιός με το παιδί του όταν ξέρει ότι τα κενά στο Γυμνάσιο και στο Λύκειο θα καλυφθούν τον Ιανουά-

ριο; Επίσης δεν μπορώ να ξεχάσω τη θητεία μου στο Εσπερινό Γυμνάσιο και Λύκειο στα Χανιά. Με μαθητές οικογενειάρχες, εργαζόμενους που παρακολουθούσαν τα μαθήματα με μεγάλη συνέπεια, μεγάλη αγάπη και με μεγάλη επιτυχία να περνάνε σε πολύ καλές σχολές. Όπως επίσης και το Μουσικό Γυμνάσιο. Αυτές είναι οι στιγμές που δεν ξεχνιούνται».

Η κοινωνική πραγματικότητα για τον αναπληρωτή είναι κάτι παραπάνω από δύσκολη, ειδικά σε τουριστικές περιοχές όπως τα Χανιά. «Η κατάσταση είναι γνωστή. Ελάχιστοι τα διαθέσιμα σπίτια, τα νοίκια πανάκριβα και τις περισσότερες φορές σου λένε ότι τον Ιούνιο θα πρέπει να βγεις από το σπίτι γιατί το θέλουμε για Airbnb. Υπάρχουν περιπτώσεις συναδέλφων που σε άλλη περιοχή υπηρετεί ο άντρας, σε άλλη η γυναίκα του, το παιδί μένει με τη γιαγιά ή μετακομίζει και η γιαγιά δίπλα σε κάποιον από τους γονείς! Για να ξεπεραστούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν κάθε χρόνο τα σχολεία, πρέπει να γίνουν μόνιμοι διορισμοί, ώστε όλοι οι εκπαιδευτικοί να βρίσκονται την 1η Σεπτεμβρίου στα σχολεία. Δεν γίνεται διαφορετικά χωρίς μόνιμους διορισμούς. Στην Ελλάδα εργάζονται 25.000 αναπληρωτές που στην ουσία αναπληρώνουν τους εαυτούς τους!» σημειώνει. Από την αρχή της χρονιάς στην Κρήτη έχουν χαθεί 900 ώρες θρησκευτικών μας λέει ο καθηγητής τονίζοντας ότι παρόλα αυτά στη Β' φάση αναπληρωτών προσλήφθηκε μόλις ένας για όλο το νησί και παραλίγο να... σπάσει το ρεκόρ του 2012-2013 που δεν είχε προσληφθεί ούτε ένας!

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ
ΣΤΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ**

Για μαθητές Νηπιαγωγείου, Δημοτικού, Γυμνασίου και Λυκείου

Κλείστε έγκαιρα το ραντεβού σας στο τηλ. 28210 80090

Μουσείο ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ
Πάννη & Ελένης Ταρεδάκη

www.typography-museum.gr
ΒΙΟΠΑ Χανίων, Σούδα

Πρόγραμμα

Σάββατο 6 Οκτωβρίου:

Προεδρείο: Μαρκάτος Μιλτιάδης, Δαμιανάκη Αγγελική

17.00 - 17.15: Κριετσέπη Βασιλική, Πνευμονολόγος:
Ο Καρκίνος του πνεύμονα.

17.25 - 17.40: Πρωτοπαπαδάκης Χαράλαμπος, Πνευμονολόγος:
Το Σύνδρομο Ανοιών στον Ύπνο.

17.50 - 18.05: Μαρκάτος Μιλτιάδης, Πνευμονολόγος:
Η Χρόνια Αποφρακτική Πνευμονοπάθεια.

18.15 - 18.30: Καλογεράκης Στυλιανός, Πνευμονολόγος:
Το Άσθμα.

18.30 - 19.00: Διάλλειμα

Προεδρείο: Μιχαλάκη Ελένη, Βουλγαράκη Όλγα

19.00 - 19.15: Βιτωράκης Στυλιανός, Πνευμονολόγος:
Κάπνισμα και τρόποι διακοπής του.

19.25 - 19.40: Σολάκης Αθανάσιος, Πνευμονολόγος:
Νέες τάσεις καπνίσματος.

19.50 - 20.05: Αλεβαντής Παναγιώτης, Φυσικός, αρθρογράφος, γραμματέας
Παράρτημα Χανίων, Σύλλογος «Προστασία από το παθητικό κάπνισμα»: **Κάπνισμα και σεβασμός στον πλυσίον.**

**Αναπνεύω
ελευθερά
2018**

Ο Πνευμονολόγος κοντά στον πολίτη
ΚΕΝΤΡΟ ΑΡΧΙΤΕΚΤΟΝΙΚΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Σάββατο 6/10/2018 - ώρα 17:00

ΕΙΣΟΔΟΣ ΔΩΡΕΑΝ

Οργάνωση: Σύλλογος Πνευμονολόγων Περιφερειακής Ενότητας Χανίων
Υπό την αιγίδα της Ελληνικής Πνευμονολογικής Εταιρείας

Η Ειδική αγωγή στην... αναπλήρωση

Τον 6ο και 5ο χρόνο που εργάζονται ως αναπληρωτές συμπληρώνουν αντίστοιχα οι Γιάννης Κίδας από τις Σέρρες και Αουρόρα Χίλα από την Αρτα που πλέον εργάζονται στο 1ο Ειδικό Σχολείο Χανίων αφού έχουν κάνει σπουδές στην Ειδική Αγωγή.

«Τον Σεπτέμβριο του 2013 τα αποτελέσματα βγήκαν στις 11 το βράδυ και έπρεπε την επόμενη το πρωί να είμαι στη Ρόδο. Καταλαβαίνετε ότι έκανα έναν αγώνα δρόμου... Πήγα στη Ρόδο και από εκεί με έστειλαν στην Κω. Εκεί έμεινα ένα χρόνο. Την επόμενη χρονιά βρέθηκα στην Αθήνα, έπειτα για δύο χρόνια στον Άγιο Νικόλαο, ένα

χρόνο στην Πάτρα και φέτος για πρώτη φορά στα Χανιά. Να σκεφτείς ότι όταν σκεφτόμουν τι να σπουδάσω ήμουν ανάμεσα στον δάσκαλο και τον στρατιωτικό και υπερίσχυσε το πρώτο γιατί το δεύτερο έχει... πολλές μεταθέσεις!» μας αφηγείται ο Γιάννης. Τον ρωτάμε για το τι κρατάει από την περιπέλησή του αυτήν την τελευταία βετιά.

«Δεν μπορώ να μην κρατήσω κάθε χρόνο στα τέλη Αυγούστου το άγχος μέχρι να βγουν τα αποτελέσματα για το πού θα πάω και η ταλαιπωρία κάθε Σεπτέμβρη για να βρούμε σπίτι. Για τους φοιτητές τα αποτελέσματα βγαίνουν 15 Αυγούστου και τα μαθήματα ξεκινάνε 1η Οκτωβρίου. Για μας πρέπει να είσαι την επόμενη των αποτελεσμάτων στον τόπο που τοποθετήθηκε και στη συνέχεια να βρεις ξενοδοχείο μέχρις ότου μάθεις το σχολείο που θα τοποθετηθείς ώστε να βρεις και σπίτι εκεί κοντά! Το άγχος είναι πολύ μεγάλο. Και τα δύο τελευταία χρόνια έχουμε ένα "πρόνιο" σε σχέση με τους άλλους αναπληρωτές να μας παίρνουν σχετικά νωρίς και να είμαστε από την 1η ημέρα στο σχολείο» δηλώνει ο εκπαιδευτικός.

«ΣΟΚ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ»

«Επειδή είμαστε εκπαιδευτικοί Ειδικής Αγωγής υπάρχει και ένα άλλο πολύ μεγάλο θέμα. Κάνουμε μάθημα σε παιδιά με ειδικές ανάγκες ή μαθησιακές δυσκολίες και δεν είναι ό,τι καλύτερο να αλλάζουν κάθε χρόνο δάσκαλους. Στο 1ο Ειδικό φέτος πήγαμε 6 νέοι δάσκαλοι! Όλοι οι προηγούμενοι ήταν αναπληρωτές. Για τα παιδιά ήταν μεγάλο "σοκ", να μην έχουν γνώριμα πρόσωπα και οι πρώτες ημέρες και για αυτά και για μας ήταν πολύ δύσκολες. Ακόμα δεν έχουμε κερδίσει την εμπιστοσύνη τους. Τα παιδιά αυτά θέλουν ένα πρόσωπο αναφοράς, να νιώθουν μια ασφάλεια» είναι τα λόγια της Αουρόρα. Η νέα εκπαιδευτικός ήλθε από την Αρτα πριν από 5 χρόνια και κάθε χρόνο επανατοποθετείται στα Χανιά.

«Είμαι τυχερή σε αυτό» λέει η κοπέλα, που όταν την ρωτάμε για το κόστος ζωής παρατηρεί πως «είναι πολύ μεγάλο, γιατί έχω αλλάξει και εγώ σπίτι, έχω ψάξει αρκετά και αν δεν δούλευα το καλοκαίρι δεν θα

μπορούσα να πληρώσω τα έξοδα μετακίνησης και τα έξοδα μου μέχρι να μας πληρώσουν. Γιατί μια γκαρσονιέρα ανθρώπινη κοστίζει από 300 ευρώ και πάνω και είναι πραγματικά εξοντωτικές οι τιμές για μας».

Σε αυτό το σημείο παρεμβαίνει και ο Γιάννης. «Για μένα ήταν ό,τι το χειρότερο αυτό το πράγμα, η εύρεση στέγασης. Μας βλέπουν ως μια ευκαιρία για να βγάλουν χρήματα, μας ρωτάνε τι μισθό παίρνουμε, μας λένε ότι θα πρέπει να φύγουμε στις αρχές Ιουνίου! Αυτή είναι η πραγματικότητα που βιώνουμε!».

Οι δύο νέοι εκπαιδευτικοί προβληματίζονται και για τον χώρο όπου φιλοξενείται το 1ο Ειδικό Σχολείο αφού παρουσιάζει πάρα πολλά προβλήματα (δεν λειτουργεί ασανσέρ, πολλά σκαλιά, οι μισές αίθουσες έχουν μπαλκονόπορτες χωρίς κάγκελα κ.α.) για τα οποία θα ήθελαν την στήριξη των τοπικών φορέων.

Παράλληλα σημειώνουν την ανάγκη στήριξης από τους γονείς και την κοινότητα.

«Μένο υ να γίνονται αναγκαίες μέρες προσλήψεις».

Οι Γ. Κίδας και Α. Χίλα εκπαιδευτικοί ειδικής αγωγής και αναπληρωτές στα Χανιά.

«Εννιά χρόνια, εννιά προορισμοί»

«Είμαστε χρηματοδότες του Υπουργείου Παιδείας! Με ελάχιστους μισθούς, σε συνθήκες ελαστικής εργασίας προσπαθούμε να σταθούμε αξιοπρεπώς πηγαίνοντας σχεδόν κάθε χρόνο σε άλλη περιοχή της χώρας» αναφέρει ο Αλί Μουσταφαόγλου, δάσκαλος από τη μειονότητα της Θράκης που αυτήν την εποχή υπηρετεί στα Χανιά. Μας περιγράφει ένα απίστευτο οδοιπορικό, 9 μεταθέσεων σε 9 χρόνια σε κάθε σχεδόν γωνιά της χώρας.

«Νιώθεις το αίσθημα πολλές φορές ότι είσαι ο άνθρωπος που λυπούνται όλοι, ο δασκαλάκος, ο άνθρωπος που είσαι το μπαλάκι που το πετάνε ανά τη χώρα και η εύκολη λύση. Ευτυχώς για μας η παρηγορία είναι τα βλέμματα των παιδιών κάθε φορά που μπαίνουμε στην τάξη».

• **ΖΑΚΥΝΘΟΣ:** «Πρώτος σταθμός οι Ορθωνιές Ζακύνθου σε ένα απομακρυσμένο, μονοθέσιο σχολείο. Ακόμα και τότε ήταν δύσκολο να βρεις σπίτι σε ένα χωριό με 50 κατοίκους, το

ενοίκιο από τον πρόεδρο του χωριού ήταν 300 ευρώ. Για αυτό και οι τοπικοί φορείς, δήμαρχοι, Περιφέρειες θα ήρπε να έχουν κάποια μέριμνα για τη στέγαση των αναπληρωτών δασκάλων που μειώνονται ελάχιστα και πηγαίνουν στα απομακρυσμένα χωριά και περιοχές για να διδάξουν τα παιδιά εκεί...»

• **ΚΕΡΚΥΡΑ:** «Δεύτερη χρονιά η Κέρκυρα. Τα ίδια προβλήματα με τη στέγαση».

• **ΝΑΞΟΣ:** «Τρίτη χρονιά η Νάξος, η Κομιακή ένα ορεινό χωριό του νησιού. Σε αντίθεση με τη Ζάκυνθο ο πρόεδρος εκεί είχε παρακληθεί σε εμένα και στον αγροτικό γιατρό ένα δωμάτιο στον ξενώνα ώστε να μένουμε δωρεάν! 10 μαθητές εκεί με έξι τάξεις, πάλι μονοθέσιο. Εκτελούσα και χρέη προϊστάμενος

παίρνει το επίδομα των 70 ευρώ, ενώ ο μόνιμος προϊστάμενος 150 ευρώ για την ίδια θέση για την ίδια δουλειά! Δεν έχεις δικαίωμα ούτε να αρρωστήσεις, δεν μπορείς να πάρεις αναρρωτική

άδεια γιατί οι συμβάσεις μας είναι ιδιωτικού δικαίου. Για αυτό και διεκδικούμε την εξίσωση των εργασιακών μας δικαιωμάτων...»

• **ΜΕΛΙΣΣΙΑ ΑΘΗΝΑ:** «Από τα μονοθέσια σε ένα τεράστιο σχολείο με 400 μαθητές ως εκπαιδευτικός παράλληλης στήριξης. Εξαιτίας της πολιτικής των συγχωνεύσεων, των συμπιέσεων των τμημάτων που ξεκίνησαν στην αρχή της χρονιάς και συνεχίζονται. Υπήρχαν διαγνώσεις από το ΚΕΔΥ ότι το παιδί είχε ανάγκη παράλληλης στήριξης συνεχώς και το Υπουργείο Παιδείας έλεγε ότι ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να πάει σε 3 παιδιά. Και

εγώ ο επιστήμονας αναιρούμαι, και η δουλειά των ανθρώπων στα ΚΕΔΥ αναιρείται. Δεν δέχθηκαν ένα τέτοιο διαμοιρασμό, υπήρξαν κινητοποιήσεις με τη στήριξη γονιών, των άλλων εκπαιδευτικών και αναγκάστηκε τότε το υπουργείο να φέρει και δεύτερο εκπαιδευτικό όπως είχε υποχρέωση κιόλας.

• **ΑΜΟΡΓΟΣ:** «Πάλι στην άγονη γραμμή, στην Αρκεσίνη ένα χωριό στα νότια με πολύ άσχημο οδικό δίκτυο. Εκεί είχα ένα πολύ άσχημο ατύχημα, ευτυχώς γλύτωσα τα χειρότερα. Σε ένα δημοτικό σχολείο με 14 μαθητές... Και όλα αυτά πάντα μέσα στη βεβαιότητα για το πότε θα γίνει η πρόσληψη, αν θα είσαι δάσκαλος τάξης, στο ολοήμερο, στην παράλληλη κ.α.

• **ΣΧΟΙΝΟΥΣΑ:** «Στο μικρό νησί, πάλι μονοθέσιο σχολείο με 7 μαθητές. Με ένα αγροτικό ιατρείο, να περιμένεις τον "Σκοπελίτη" το πλοίο να σου φέρει την παραγγελία από το Super market της Νάξου, γιατί οι τιμές στις Σχοινούσα ήταν διπλάσιες...»

• **ΜΗΛΟΣ:** «Νέα χρονιά, νέο νησί αυτή τη φορά στη Μήλο. Νέα αναζήτηση σπιτιού, τιμές πάλι στα ύψη 400 και 450 ευρώ! Παράλογα πράγματα παραπάνω από το μισό του μισθού. Ξανά από το μηδέν, άλλο σχολείο, άλλα παιδιά.»

• **ΗΡΑΚΛΕΙΑ:** «Το μικρό νησί κάτω από τη Νάξο στα Κοιφονήσια. Εξαιρετικοί άνθρωποι, πολύ καλή ατμόσφαιρα. Το καλό σε αυτές τις περιοχές είναι ότι μπορεί η επίσημη πολιτεία και το κράτος να σε αντιμετωπίζουν ως το "δασκαλάκο" αλλά εκεί υπάρχει εκτίμηση και σεβασμός για αυτό που επιτελείς. Τον γονέα θα τον δεις το απόγευμα στο καφενείο, θα παίξετε μαζί χαρτιά, θα σε καλέσει σπίτι να φάτε μαζί το ψάρι που έβγαλε ο ίδιος.

• **ΚΟΛΥΜΠΑΡΙ:** «Φετινός σταθμός το Κολυμπάρι Χανίων, το Δημοτικό Σχολείο. Ευτυχώς μαζί με τη σύντροφο μου. Επιτέλους μαζί! Είναι το θετικό της Κρήτης ότι έχει πολύ μεγάλες ανάγκες. Μπορεί να μην είσαι σίγουρος για το πού θα τοποθετηθείς αλλά ήμασταν τυχεροί.»

Η ελπίδα για τον εκπαιδευτικό είναι επιτέλους κάποια στιγμή να δικαιωθούν οι αγώνες και οι προσπάθειες ετών. «Οι τοπικές κοινωνίες μαζί με τους εκπαιδευτικούς πρέπει να ζητήσουν μόνιμους εκπαιδευτικούς για αυτές τις θέσεις. Οι προσλήψεις να γίνονται από τον κρατικό προϋπολογισμό π.χ. με το ΕΣΠΑ είναι ένα άλλο καθεστώς με τις εργασιακές σου σχέσεις να είναι πάλι ελαστικές. Η κανονικότητα που ζούμε είναι η υποχρηματοδότηση, που λειτουργεί σε βάρος των ίδιων των μαθητών των γονέων, των εκπαιδευτικών, όλης της κοινωνίας. Διαβάζουμε για πλεονάσματα 6 και 7 δις. ευρώ, είναι δυνατόν να μην διατίθεται ένα μέρος των πόρων αυτών για την Παιδεία; Για αυτό ζητάμε άμεσα, τώρα μόνιμους και μαζικούς διορισμούς.»

Α. Μουσταφαόγλου.

παιδότοπος

ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ
kakatsakis@sch.gr

16ο ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ ΔΗΜ. ΣΧ. ΧΑΝΙΩΝ

Ο Σπύρος Καγιαλές και η Μικρασιάτισσα Μάνα

Σπύρος Καγιαλές

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο!
Για τον Σπύρο Καγιαλέ (Καγιαλεδάκη) και τη Μικρασιάτισσα Μάνα, ο λόγος στον σημερινό Παιδότοπο. Ετσι όπως "παρουσιάστηκαν" στην αφιερωμένη σε πέντε αγάλματα των Χανίων, ειδική έκδοση των παιδιών της Στ1 τάξης της προπέρσινης σχολικής χρονιάς του 16ου Δημ. Σχ. Χανίων, στα γνωστά μας "Διαπολιτισμικόλια". Υστερα από τον Δασκαλογιάννη, τον μεγαλομάρτυρα της κρητικής λεβεντιάς που ήθελε την Κρήτη Ρωμισούνη (βλ. Παιδότοπο, 3.2.2018) και τους δύο πρωτοκαπετάνιους της των Κρητών Ελευθερίας, που αξιώθηκαν να ζήσουν την Ένωση με τη μητέρα πατρίδα (βλ. Παιδότοπο, 9.6.2018), ο Σπύρος Καγιαλές ο ήρωας - θρύλος που έκαμε το κορμί του κοντάρι για να συνεχίσει να ανεμίζει η ελληνική σημαία και η Μι-

κρασιάτισσα Μάνα που επιμένει να κρατά το ένα παιδί της στην αγκαλιά και το άλλο από το χέρι.

«Ολβιος έστιν όστις ιστορίας έσχεν μάθησιν»... Και αν πιστεύουμε με πάθος στη φράση αυτή, η γνωστή από πολλές εργασίες μαθητών της, για χρόνια δασκάλα του 16ου Διαπολιτισμικού Δημ. Σχ. Χανίων, Ευαγγελία Φατσέα! «Η ιστορία του τόπου μας είναι πλούσια πολύ και για αυτό είμαστε περήφανοι πολύ!». Η "δύλωση" των μαθητών της (τα περισσότερα είναι ξενάκια) στην αρχή της εργασίας τους...

Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης
δάσκαλος

Τα παιδιά της τάξης (η καταγωγή τους από Ελλάδα, Γεωργία, Αλβανία, Ρωσία και Βουλγαρία) είναι:

Βένετης Κώστας, Δασκαλάκης Ηλίας, Ηλιάκη Χριστίνα, Ιβάνοβα Ελένη, Καζάκος Νικόλαος, Μαυρακάκης Παναγιώτης, Μουχοιάδης Χρήστος, Ντανατσιδης Χρήστος, Ντιμιτρόβ Αλέξανδρος, Παπαδογιαννάκης Γιώργος, Παπαδογιάννη Ειρήνη, Παπουτσάκης Μανώλης, Πετράι Ειρήνη, Σαχπατζίδη Χριστίνα, Σκέγια Γκέστι, Σόλακ Νιάζι-Νίκος

Η Μικρασιάτισσα μάνα

Στα Χανιά στην είσοδο της πόλης βρίσκεται το μνημείο που είναι αφιερωμένο στη Μικρασιάτισσα μάνα και στη Μικρασιατική Καταστροφή. Στο άγαλμα αναπαρίσταται μια μάνα που κρατά στην αγκαλιά της το μωρό της, ενώ δίπλα της βρίσκεται το άλλο της παιδί.

Ένας Κύπριος έφτιαξε το άγαλμα.

Το μνημείο εγκαινιάστηκε στις 21 Σεπτεμβρίου 2009 και βρίσκεται σε ένα πολύ κομβικό σημείο, στην είσοδο της πόλης. Είναι αδύνατον να μην το προσέξει κάποιος.

Το μνημείο συμβολίζει τους ανθρώπους που ξεριζώθηκαν από τη Μικρά Ασία προς τον τόπο μας, αλλά και το πείσμα που είχαν αυτοί οι άνθρωποι, προκειμένου να συνεχίσουν τη ζωή τους. Σήμερα εκτιμάται ότι το 40% των Χανιωτών είτε έχουν μικρασιατικές ρίζες είτε έχουν άμεσες ή έμμεσες σχέσεις με απογόνους Μικρασιατών.

Στο μνημείο είναι η Μικρασιάτισσα μάνα μαζί με τα δυο παιδιά της (το μωρό το έχει στην αγκαλιά της). Παρόμοια αγάλματα που εικονίζουν μητέρα με τα παιδιά της υπάρχουν στη Λέσβο, στην Ελευσίνα, στη Νίκαια, στη Λήμνο, στο Αγρίνιο, στην Ανάβυσσο, στο Αϊβαλί και αλλού. Άλλες φορές θέλουν να δείξουν την προσφυγιά, ενώ άλλες φορές τη γυναίκα-μητέρα που πρέπει να είναι δυνατή για να φροντίσει τα παιδιά της.

Τα περισσότερα γλυπτά που απεικονίζουν τη μάνα έχουν φιλοτεχνηθεί ως φόρος τιμής στις χιλιάδες μητέρες πρόσφυγες, οι οποίες αντιμετώπισαν την απόλυτη απόγνωση μη έχοντας σπίτι, ρούχα, νερό, χρήματα, φαγητό, ακόμα και λίγο γάλα για να θρέψουν τα παιδιά τους. Πάντα αυτή η μητέρα είναι λυπημένη, γιατί κοιτά απέναντι τα μικρασιατικά παράλια από τα οποία ήρθε.

Στη Λέσβο, στην Πάνω Σκάλα, η Μικρασιάτισσα μάνα έχει στην αγκαλιά της ένα μωρό, ενώ δίπλα της στέκουν τα άλλα δύο της παιδιά. Το άγαλμα φτιάχτηκε το 1984.

Στο Αϊβαλί (Μοσχονήσια) η μητέρα έχει στην αγκαλιά της το κοριτσάκι της και αγναντεύει τη θάλασσα για να δει να έρχεται ο ναυτικός σύζυγός της.

Στο Περιστέρι υπάρχει το άγαλμα της Μάνας του Πόντου, η οποία έχει στην αγκαλιά της το μωρό της, ενώ δίπλα της είναι το μεγαλύτερό της παιδί.

Το άγαλμα του Σπύρου Καγιαλέ βρίσκεται στο Ακρωτήρι πολύ κοντά στους Τάφους των Βενιζέλων. Η Παγκρητική Ένωση Αμερικής το έκανε δωρεά το 1997.

Ο Χανιώτης γλύπτης Μαρκαντωνάκης έκανε τον ανδριάντα του Σπύρου Καγιαλέ.

Στις 9 Φεβρουαρίου 1897 η περιοχή στον Προφήτη Ηλία Ακρωτηρίου, στη θέση "Φρούδια" βομβαρδίστηκε από τις Μεγάλες Δυνάμεις. Εκεί κυμάτιζε η ελληνική σημαία, η οποία ήταν δώρο του εγγονού του Ναυάρχου Κανάρη στον Ελευθέριο Βενιζέλο και τον τότε αρχιμανδρίτη Χρυσάνθο Τσεπετάκη για το Επαναστατικό Στρατόπεδο του Ακρωτηρίου.

Ο Σπύρος Καγιαλές-Καγιαλεδάκης γεννήθηκε το 1872. Η μητέρα του Μαρία, το γένος Ορνεράκη, ήταν από τα Σφακιά. Ο πατέρας του Δημήτρης καταγόταν από τη Γραμβούσα Κισάμου.

Ο Σπύρος Καγιαλές καταγόταν από ιστορική οικογένεια. Όλοι οι άνδρες της οικογένειας έλαβαν μέρος σε όλους τους αγώνες της εποχής τους για την Ελευθερία και την Ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα.

Ο Σπύρος Καγιαλές παντρεύτηκε την Μαρία, το γένος Καπνισάκη, η οποία ήταν από τα Κοντόπουλα των Κεραμειών. Απόκτησαν ένα γιο, τον Γιώργο και μία κόρη, την Ειρήνη.

Στο Ακρωτήρι ο Σπύρος Καγιαλές υπηρέτησε από την αρχή της Επανάστασης του 1897 μαζί με τους αδελφούς του Γιώργο, Μανώλη, Αντώνη και Σήφη.

Ο Σπύρος Καγιαλές έλαβε μέρος και στους Βαλκανικούς Πολέμους του 1912-1913, όπου και πάλι διακρίθηκε για την ανδρεία του και τιμήθηκε με την απονομή ειδικών μεταλλίων και διπλώματος. Γενναίος πολεμιστής υπήρξε και ο μονάκριβος γιος του Γιώργος, ο οποίος διακρίθηκε στα πεδία των μαχών στη Μακεδονία, όπου και σκοτώθηκε. Ο χαμός του αγαπημένου του γιου σημάδεψε την υπόλοιπη ζωή του.

Ο Σπύρος Καγιαλές πέθανε στη Χαλέπα στις 5 Σεπτεμβρίου 1929. Ο τάφος του υπάρχει στο Κοιμητήριο της Αγίας Φωτεινής Χαλέπας.

Όταν έγινε το περιστατικό με τη σημαία σε πολλές ευρωπαϊκές πόλεις οι φοιτητές, διανοούμενοι και πολιτικοί άρχισαν να αναφέρονται σε αυτό το γεγονός. Το επεισόδιο της σημαίας έγινε θρύλος και σύμβολο. Όλοι εξακολουθούν να θαυμάζουν τον Σπύρο Καγιαλέ για την ηρωική του πράξη.

Συγκλονιστικό γεγονός και παράδειγμα προς μίμηση είναι η αυτοθυσία του ήρωα Κρητικού πολεμιστή που έβαλε το σώμα του ενάντια στα βόλια.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Η λατινική του ονομασία είναι *Tussilago farfara* (βήχιο το σιτόφυγο) που σημαίνει, διώκτης του βήχα και το συναντούμε στη χώρα μας με τα ονόματα χαμολεύκι, χαμολεύκη, βηκίό, βήχανη, γλυκομάνα, τουσιλάγκο.

Βήχιο

Ανήκει στην οικογένεια των Συνθέτων και το συναντούμε σε Ευρώπη και βόρειο Ασία.

Είναι ένα πολυετές φυτό που έχει χοντρό ρίζωμα από το οποίο βγαίνουν την άνοιξη τριχωτοί ανθικοί βλαστοί, λεπιοειδείς, με ένα κεφάλι με κίτρινα γλωσσοειδή ανθίδια, αρσενικά στο κέντρο και θηλυκά στις άκρες. Το κίτρινο χρώμα των ανθέων οφείλεται στην ξανθοφύλλη που περιέχουν. Το φυτό είναι ερμαφρόδιτο και επικονιάζεται από μέλισσες και μύγες. Το ύψος του φυτού κυμαίνεται από 10 έως 25 εκατοστά. Τα φύλλα βγαίνουν μετά την άνθιση (για τον λόγο στα λατινικά ονομαζόταν και "filius ante partem" που σημαίνει - ο γιος πριν τον πατέρα) αυτό και είναι βαμβாகώδη στο κάτω μέρος. Ο καρπός έχει την μορφή λευκού λοφίου και μοιάζει αμυδρά με ίχνος ποδιού γαιδάρου.

Βγαίνει σε δροσερά και υγρά αργιλοασβεστώδη εδάφη.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Οι γιατροί από τότε το ονόμασαν βήχιο διότι είχε την ικανότητα να σταματάει τον βήχα. Γνώριζαν δηλαδή τις αποχρεμπτικές και καταπραυντικές ιδιότητες του βοτάνου. Το θεωρούσαν ότι ανήκει στην ίδια κατηγορία όπως η μολόχα και η αλθαία.

Ο Ιπποκράτης χρησιμοποιούσε την ρίζα με γάλα και μέλι κατά των ελκώσεων των πνευμόνων. Με το αφέψημα του φυτού καθάριζε τα πυώδη τραύματα. Αυτό δεν ήταν βέβαια τυχαίο. Τα φύλλα του φυτού περιέχουν μεγάλη ποσότητα ψευδαργύρου, πράγμα που εξηγεί την δυνατότητα επούλωσης που έχουν.

Ο Έλληνας γιατρός Διοσκουρίδης συνιστούσε την εισπνοή του καπνού του για τον βήχα και το άσθμα.

Ο Γαληνός και ο Πλίνιος (23-79 μ.Χ) συνιστούσαν το κάπνισμα των φύλλων και της ρίζας του φυτού πάνω σε κάρβουνα Πεύκου και την αναπνοή τους ως θεραπεία για τον βήχα. Ο Λινναίος όταν είχε βήχα, ανακάτωνε το τσιμπούκι του μαζί με τον καπνό και φύλλα χαμο-

λεύκης. Ο Μπόιλ συνιστούσε τους υποκαπνισμούς με άνθη του φυτού, ψαθυρά (άνθη θείου) και ήλεκτρο (σκόνη κεχριμπαριού) σαν αποτελεσματικούς κατά της φυματώσης.

Ακόμη και σήμερα τα τσιγάρα από βότανα περιέχουν Βήχιο.

Στην κινέζικη ιατρική χρησιμοποιούνται τα άνθη του φυτού, που ονομάζονται Kuan dong hua, για να βοηθήσουν σε περιπτώσεις χρόνιου βήχα με άφθονο φλέγμα και για να χαμηλώσουν το κι (ενέργεια) των πνευμόνων. Ο Άλμπερχτ αναφέρει ότι στην Ιαπωνία θεωρούσαν το βότανο αποτελεσματικό φάρμακο κατά της φυματώσης. Ο Φούλερ ισχυριζόταν ότι το αφέψημα του φυτού αρκεί για να θεραπεύσει την κοιραδική φυματίωση. Ο Μέγιερ αναφέρει τρεις περιπτώσεις φυματικών που θεραπεύτηκαν με τον τρόπο αυτό.

Στη λαϊκή ιατρική συνιστούσαν το κάπνισμα των φύλων κατά της οδονταλγίας. Ψημένα ή βρασμένα και κοπανισμένα τα φύλλα τα χρησιμοποιούσαν σαν τοπικά θεραπευτικά μέσα κατά των εξελκωμένων κοιράδων.

Συστατικά - χαρακτήρας

Τα άνθη έχουν οσμή έντονη και ευχάριστη, γεύση γλυκιά και αρωματική. Τα φύλλα είναι πικρά και γλισχραματώδη. Τα άνθη περιέχουν βλεννίνη, φλαβονοειδή, ταραξανθίνη, αρνιδιόλη και φαραδιόλη, τανίνη και αιθέριο έλαιο. Τα φύλλα περιέχουν βλεννίνη, άφθονη τανίνη, γλυκοσιδικό πικρό στοιχείο, ινουλίνη, σιτοστερόλη και ψευδάργυρο.

Ο θειικός σίδηρος χρωματίζει ο αφέψημα του φυτού μαύρο, λόγω της περιεχόμενης τανίνης.

Άνθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα άνθη και τα φύλλα και σπάνια οι ρίζες. Τα άνθη συλλέγονται πριν ανοίξουν εντελώς (από τέλη Φεβρουαρίου έως τον Απρίλιο) ενώ τα φύλλα συλλέγονται Μάιο και Ιούνιο. Οι ρίζες συλλέγονται την άνοιξη ή μετά την άνθιση του φυτού. Οι σπόροι του φυτού ωριμάζουν από τον Μάρτιο μέχρι τον Μάιο. Τα κόβουμε σε μικρά κομμάτια τα ξηραίνουμε και τα αποθηκεύουμε. Τα φρέσκα φύλλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι το φθινόπωρο. Η υγρασία εξαφανίζει τις θεραπευτικές ιδιότητες του φυτού και κατά συνέπεια είναι απαραίτητο να φυλάσσεται σε απόλυτα ξηρό περιβάλλον.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Το Βήχιο δρα ως αποχρεμπτικό, μαλακτικό, αντιβηχικό, αντικαταρροϊκό και διουρητικό. Οι βλενωδείς ουσίες που προσδίδουν ιδιότητες μαλακτικές και επούλωτικές. Οι σαπωνοειδείς ουσίες του προσδίδουν ιδιότητες αποχρεμπτικές. Οι στυπτικές και καροτηνοειδείς ουσίες καθώς και οι στερίνες που περιέχει του προσδίδουν ιδιότητες αντιφλεγμονώδεις και βακτηριοστατικές. Οι φλαβονικές ουσίες και τα αιθέρια έλαια που περιέχει του προσδίδουν ιδιότητες σπασμολυτικές.

Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για χρόνια ή οξεία βρογχίτιδα, ερεθιστικό βήχα, κοκίτη και άσθμα. Η καταπραυντική αποχρεμπτική του δράση το κάνει χρήσιμο στα περισσότερα προβλήματα του αναπνευστικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των χρόνιων μορφών εμφυσήματος. Σαν ήπιο διουρητικό έχει χρησιμοποιηθεί για την κυστίτιδα.

Τα φρέσκα κτυπημένα φύλλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν εξωτερικά για δοθίνες, αποστήματα και πυώδη έλκη. Σε σκόνη χρησιμοποιείται για τα δερματικά έλκη και σε βάμμα για τους πονόδοντους, τους ρευματικούς και αρθρικούς πόνους. Τα τρυφερά φύλλα του τρώγονται ωμά σε σαλάτα με συνοδεία άλλων χόρτων ή βραστά. Για τον βήχα μπορεί να συνδυασθεί με Μαρρούβιο και Βερμπάσκο.

Παρασκευή και δοσολογία

Για εσωτερική χρήση παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε 1-2 κουταλιές του τσαγιού ξηρά άνθη ή φύλλα,

Hufnattich, *Tussilago generalis*.

το σκεπάζουμε και το αφήνουμε για 10 λεπτά. Το ρόφημα το πίνουμε τρεις φορές την ημέρα όσο πιο ζεστό γίνεται.

Το αφέψημα των φύλλων χρησιμοποιείται για ατμισμούς, λούσιμο και κλύσματα. Τα ξερά φύλλα χρησιμοποιούνται για υποκαπνισμούς και κάπνισμα.

Το βάμμα που χορηγείται για τον χρόνο ή τον επίμονο βήχα συνδυάζεται καλά με το θυμάρι και την ινούλα.

Προφυλάξεις

Δεν αναφέρονται παρενέργειες από τη χρήση του βοτάνου. Τηρούμε απλά τις συνιστώμενες δοσολογίες, γιατί το φυτό περιέχει ίχνη νηπατικών αλκαλοειδών και μπορεί σε μεγάλες δόσεις να είναι τοξικό.

ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΧΑΝΙΩΝ

Αρχαιότητες του Νότου και το "Κοινό των Ορειών"

Εισαγωγή

1ο μέρος

Με αφορμή τη γενική παραδοχή στην ημερίδα της ΙΛΑΕΚ με θέμα: "Λισός και άλλες πόλεις της ευρύτερης περιοχής", 8 Ιουλίου 2018 στη Σούγια, για τον αρχαιολογικό πλούτο των αρχαίων πόλεων του νομού μας, αλλά και την επισήμανση του διαπρεπούς καθηγητή Αρχαιολογίας Λ. Πλάτων, ότι «Υπάρχει μεγάλο πεδίο έρευνας για όλες τις αρχαίες πόλεις της Νότιας Κρήτης», και ειδικότερα για την πόλη που ανέσκαψε ο πατέρας του αείμνηστος Νικ. Πλάτων (1959 - 1960), τη Λισό θεωρήσαμε σημαντικό να γνωρίσουμε τις πόλεις αυτές και να παρουσιάσουμε την καθεμιά ξεχωριστά.

Κατ' αρχάς όμως θα υπενθυμίσουμε ότι αυτές ανήκουν μέσα στις εκατό πόλεις που ο Όμηρος στη μεν Ιλιάδα χαρακτηριστικά γράφει Β 649 «ἄλλοι θ' οἱ Κρήτην ἑκατόμπολιν ἀμφενέμοντο»...: και τους άλλους που ζούσαν στη Κρήτη την εκατομπολή. Στη δε Οδύσσεια συμπληρώνει: τ 174 «ἐν δ' ἄνθρωποι πολλοί, ἀπειρέσιοι, καὶ ἐνενήκοντα πόλεις»... «που έχει κάτοικους ἀπειρούς και έχει κώμας ἐνενήντα». Ο λόγος μάλιστα της έκπτωσης των δέκα οφείλεται στο γεγονός ότι, όταν ο Ιδομενέας συμματείχε στην Τρωική Εκστρατεία για λογαριασμό της Κρήτης, ο Λεύκος, τον οποίο είχε ορίσει ως φύλακα του Νησιού, μετά από Επανάσταση, κατέστρεψε τις 10.

Ο Όμηρος γράφει «η Κρήτη η εκατόμπολις».

ΕΜΜ. ΑΝΤ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΗΣ*

Αρχαίοπολεις του Νότου του Νομού Χανίων.

"Το Κοινό των ΟΡΕΙΩΝ"

Αρχικά θα αναφερθούμε στις πόλεις που τον 3ο αιώνα π.Χ. δημιούργησαν μια Ομοσπονδία, μια Συμπολιτεία, η οποία χαρακτηρίστηκε από ερευνητές - μελετητές, ως «το Κοινό των Ορειών» και συμπεριλάμβανε αρχικά τις πόλεις, Έλυρο, Λισό, Συία, Υρτακίνα, Τάρρα, Ποικιλασός, και όπου αργότερα θα ενταχθεί, κατά το Στέφανο το Βυζάντιο, στον συνασπισμό και η Κάντανος με το επίγειο της, την Καλαμύδη.

Η Κωνσταντίνα Βενιέρη, αγαπητή μου μαθήτριά στο Γενικό Λύκειο Σούδας και νέα φέρελπις αρχαιολόγος, σε μια εμπεριστατωμένη εργασία της, ως εισηγήτρια στην Ημερίδα της ΙΛΑΕΚ, στη Σούγια, αναφέρει εκτενώς:

Λισ(σ)ός

Ιερά πόλη και επίγειο της Ελύρου και της Υρτακίνας, παρακείμενη της γειτονικής Συίας (σημερινή Σούγια). Κτισμένη σε μικρό ορμίσκο με φόντο το Λιβυκό Πέλαγος, ανοίγει τους εμπορικούς δρόμους του Νότου και επικοινωνίας με τη Βόρεια Αφρική, και ιδιαίτερα κατά τους Ελληνιστικούς χρόνους. Ακμασε μέχρι την ύστερη αρχαιότητα, και της αποδόθηκε ο χαρακτηρισμός «η Δήλος της Κρήτης».

Η πανελλήνια φήμη της καταδεικνύεται από τις επιγραφές των αναθημάτων της αλλά και από μεγάλες και σημαντικές συνθήκες που έλαβαν χώρα σ' αυτήν. Υπήρξε θεραπευτήριο του Ασκληπιού και της Υγείας και διάσημο ιαματικό κέντρο.

Τις πρώτες μαρτυρίες της ως μέλος του "Κοινού των Ορειών", τις προσλαμβάνουμε από τα νομίσματά της και από τις επιτύμβιες επιγραφές της. Η συμμαχία της με τον Κυρηναίο βασιλιά Μάγα την καθιστά ακόμη περισσότερο γνωστή. Η συνθήκη συμφωνία με το περιεχόμενό της, φυλάσσεται στημένη στο Ιερό Δίκτυνα της Λισού. Κατά τις ανασκαφές που έκανε το 1959 ο Νικ. Πλάτων, ανευρέθηκαν ερείπια θεάτρου, υδραγωγείου, ρωμαϊκές θέρμες, το νεκροταφείο της περιοχής με υπέργειους καμαροσκεπείς ρωμαϊκούς τάφους, θραύσματα σαρκοφάγων, λατρευτικές εγκαταστάσεις της αρχαίας πόλης, όπως του Μεγάλου Ασκληπιείου αλλά και εγκαταστάσεις παλαιοχριστιανικών βασιλι-

Αγαματίδιο κοριτσιού (άρκτος) που κρατεί φρούτα ως προσφορά στο Θεό. Ανάθημα στο ναό του Ασκληπιού, στη Λισό. Ελληνιστική περίοδος (τέλος 4ου - 1ος αι. π.Χ.).

κών.

Η πόλη δεν είχε οχυρώσεις λόγω της γεωμορφολογίας της αλλά και του γεγονότος ότι υπήρξε και μείζον θρησκευτικό και ναυτιλιακό κέντρο.

Η πόλη διέθετε αρχαίους δρόμους που την συνέδεαν με την Ελυρο, την Υρτακίνα και άλλες πόλεις της περιοχής, ίχνη των οποίων ανευρέθηκαν.

Η Λισός είχε δικό της νόμισμα, που απεικόνιζε από το ένα μέρος την Κεφαλή της Αρτέμιδος και από το άλλο δελφίνι και τη λέξη ΛΙΣΙΩΝ. Είχε επίσης συμμαχία με την Υρτακίνα και έκαναν οι δύο πόλεις τις συναλλαγές τους με κοινό νόμισμα που είχαν κόψει με σύμβολα περιστερί από τη μία όψη και άστρο από την άλλη, με οκτώ ακτίνες και τη λέξη ΛΙΣΙΩΝ. Στη σημερινή βραχώδη ακτή της, ο επισκέπτης παρατηρεί την αρχαία ακτογραμμή ανυψωμένη κατά 6-9 μέτρα, αποτέλεσμα του τρομερού σεισμού που έπληξε την περιοχή, κατά την ύστερη αρχαιότητα και άφησε ανεξίτηλα τα σημάδια του σ' όλη τη Δυτική Κρήτη. Η πόλη ήταν κτισμένη στην ανατολική πλευρά της σημερινής κοιλάδας. Στο δε εσωτερικό μυχό της κοιλάδας εντοπίζεται το θρησκευτικό και διοικητικό κέντρο της περιοχής.

Εκεί θα πρέπει να βρισκόταν το Ιερό της Δίκτυνας, και εκεί βρέθηκαν και τα απομεινάρια του Ασκληπιείου με την ιαματική πηγή, παρακάτω οι ρωμαϊκές θέρμες και δυτικά του ρέματος το αρχαίο θέατρο.

Ο Βυζαντινός ναός του Αγίου Κήρκου είναι κτισμένος βόρεια του θεάτρου σε ερείπια παλαιοχριστιανικής βασιλικής..

ΜΑΡΙΑ ΟΡΦΑΝΟΥΔΑΚΗ:

«Πάντα με ξεγελούσε το συναίσθημα»

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΑΔΑΚΗΣ

«Πάντα με ξεγελούσε το συναίσθημα και πάντα πίστευα τους άλλους όσες φορές και αν μου έλεγαν ψέματα. Τη λογική μου, δεν την χρησιμοποίησα ανάλογα των καταστάσεων γιατί δεν εγκρίνω τη λειτουργία της σημερινής λογικής δεχόμενη τις τραγικές επιπτώσεις, μα και δεν μετανιώνω γι' αυτό! Είμαι αμετανόητη».

Η εικαστικός, ποιήτρια και μουσικός Μαρία Ορφανουδάκη (Μ.Ο.) επιστρέφει στα καλλιτεχνικά δρώμενα με μια νέα έκθεση που θα πραγματοποιηθεί στον Ιστοριοπολιτικό Όμιλο Χανίων στο Νεώριο Μόρο από 13 έως 21 Οκτωβρίου. Εκεί θα παρουσιάσει εικαστικές δημιουργίες της που έχει επεξεργαστεί ψηφιακά. Αταλάντευτα αφοσιωμένη σε μια τέχνη που έχει ως πυρήνα της τον άνθρωπο και την ειρήνη, η Μαρία Ορφανουδάκη παραμένει δημιουργική και ανήσυχη: «...Ίσως φοβάμαι ότι αν τολμούσα να βγάλω αυτή την "Κραυγή", θα ήταν τόσο δυνατή που θα διέλυε τα πάντα, Ίσως, πάλι, δειλιάζω γιατί η "Κραυγή" μου, αν βγει, ίσως να γίνει κομμάτια ξανά πάνω στον τοίχο της διαπλοκής της ανεντιμότητας του κατεστημένου και πάνω στο κοινωνικό "κέλυφος". Ετσι μένει μέσα μου, σαν βρόγχος στο λαιμό, που με πνίγει. Κι ανεβαίνει ο βρόγχος στο μυαλό μου σπρώχνοντάς με στην ιδέα της πυρπόλησης του μεγάλου κελυφους μου και των πάντων που με περιβάλλουν. Μικρή ίσως κραυγή τότε το κάψιμο των έργων μου το 2000».

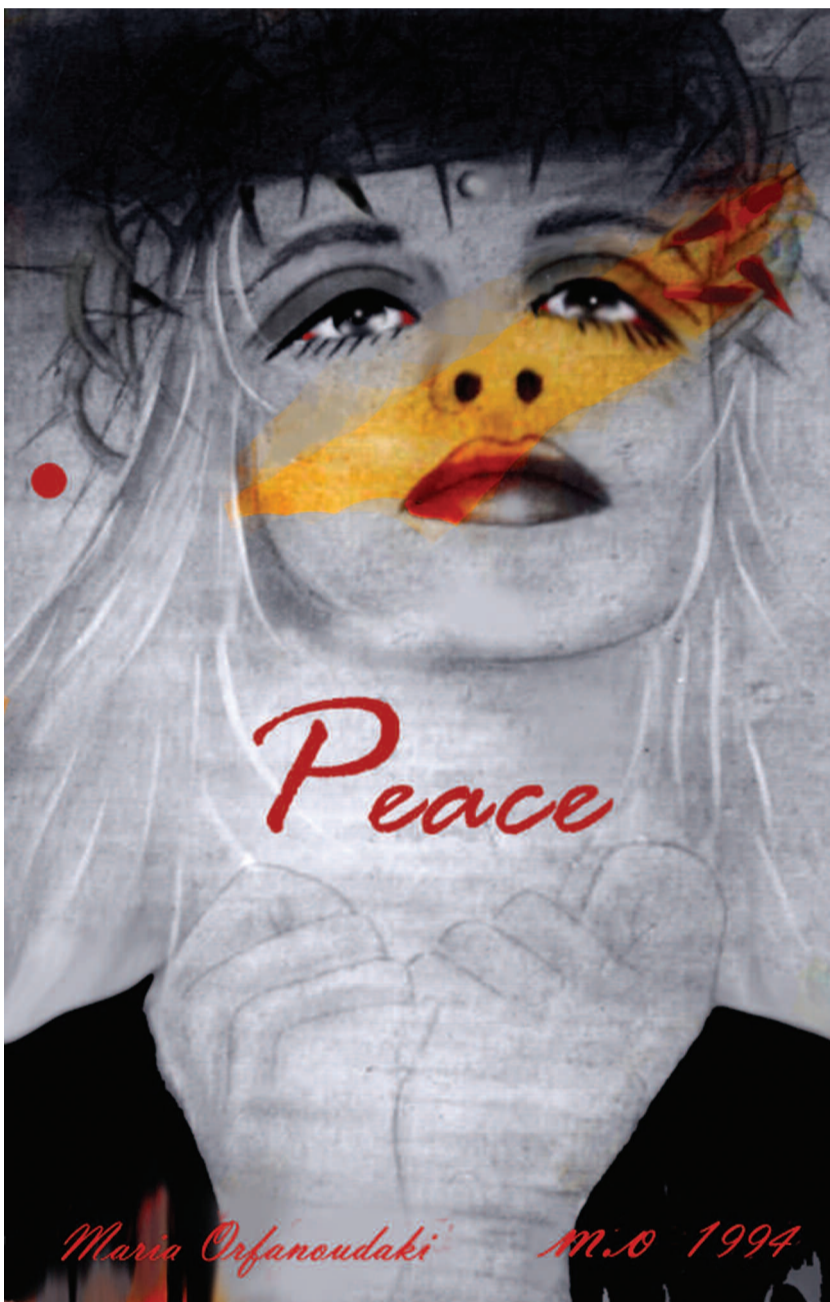
Λίγο πριν τη συναντήσουμε στη νέα της έκθεση, οι "διαδρομές" μίλησαν με τη Μαρία για τις καλλιτεχνικές της αγωγές, την κοινωνική πραγματικότητα αλλά και το που η ίδια βρίσκει παρηγοριά στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει.

Οι σταθερές καλλιτεχνικές αγωγές σου όλα αυτά τα χρόνια είναι ο άνθρωπος και η ειρήνη. Η πίστη σου στον άνθρωπο παραμένει ισχυρή;

Δεν μπορώ να κάνω αλλιώς. Χίλιες φορές να μου πει κάποιος ψέματα την χιλιοστή πρώτη ξανά θα τον πιστέψω. Πιστεύω στον άνθρωπο. Θα μπορούσε να είναι κάτι καταπληκτικό, θα μπορούσε να είναι πνεύμα. Πνεύμα που σήμερα το διαλύσαμε με κάθε τρόπο. Το πνεύμα όμως είναι που ξεχωρίζει τον άνθρωπο από τα άλλα πλάσματα. Μπορεί να υπάρχουν πιο ωραία όντα από εμάς -για παράδειγμα οι πεταλούδες- όμως πνεύμα διαθέτει μόνο ο άνθρωπος. Παρόλα αυτά γίνεται κάθε δυνατή προσπάθεια αυτό να μείνει καθηλωμένο. Μιλάμε για ένα οργανωμένο έγκλημα με σκοπό να υποβαθμίζεται και να υποβιβάζεται ο άνθρωπος.

Η κρίση δεν μας έκανε να σκεφτούμε πιο βαθιά;

Μέσα στην κρίση βγήκε περισσότερο η προσωπικότητα του κάθε ανθρώπου. Την ίδια στιγμή φάνηκε ότι ο άνθρωπος στήριζε την ύπαρξή του στην ύλη και το χρήμα. Θα έλεγα ότι η κρίση αφαιρέσει τα προσχήματα. Ηδη πριν από την κρίση είχαμε δώσει τόση σημασία στο χρήμα που λίγο - πολύ όλοι έχουμε αγριέψει. Αλίμονο κανενός στη σημερινή εποχή αν έχει ανάγκη. Χάθηκε!

Αυτό που περιγράφεις αποτυπώνεται σε εκφάνσεις της ζωής...

Ο καθημερινός άνθρωπος έχει αποκτήσει την προσωπικότητα ενός Τραμπ. Όταν είχε εκλεγεί παρατήρησα ότι δεν χρησιμοποίησε ούτε μια φορά στην ομιλία του τη λέξη πολιτισμό, υγεία ή παιδεία. Μόνο χρήματα και επιχειρήσεις. Δυστυχώς πήραμε έναν αδιέξοδο δρόμο σαν κοινωνία.

Και πού βρίσκει κανείς παρηγοριά;

Για εμένα μιλώντας, πιστεύω απόλυτα ότι οι ανώτερες δυνάμεις είναι μαζί μου. Αυτό που λέμε θαύμα, υπάρχει. Τα θαύματα όμως δεν γίνονται με εγκεφαλικές διεργασίες. Πρέπει να είναι κάτι απόλυτα εσωτερικό, πνευματικό. Κάτι που βασίζεται σε μια υποσυνείδητη πίστη. Και βέβαια αυτό δεν έχει καμία σχέση με τους... μεγαλόσταυρους.

Όταν μιλάς για ανώτερες δυνάμεις αναφέρεσαι στον Θεό;

Βέβαια. Στον Θεό που είναι ένας για

όλους τους ανθρώπους. Άλλο που τα συμφέροντα θέλουν να μας διαχωρίσουν. Ούτε θρησκεία έχει ο Θεός ούτε πατρίδα.

Η τέχνη πού χωράει σε όλο αυτό;

Μέχρι κάποια εποχή έπαιζε κάποιο ρόλο. Το σύστημα άφηνε κάποιο περιθώριο. Σήμερα όμως όσοι προσπαθούν να ευαισθητοποιήσουν τον κόσμο είτε κατά του πολέμου είτε για την κοινωνία, είναι κολλημένοι στη γωνία.

Πάντα ήταν έτσι αλλά σήμερα αφήνουν να περάσει καμία λέξη γι' αυτά τα πράγματα. Δυστυχώς δεν υπάρχει τίποτα που να έχει σχέση με το πνεύμα. Είναι οργανωμένο το έγκλημα όπως είπα και πιο πριν: δεν πρέπει ο άνθρωπος να ανεβάσει το επίπεδό του και με κάθε τρόπο πρέπει αυτό να υποβαθμίζεται. Σήμερα οι εγκέφαλοι που καθορίζουν τις τύχες της ανθρωπότητας είναι οι εξοπλισμοί, τα ναρκωτικά και η σωματεμπορία. Αυτοί οι εγκέφαλοι καθορίζουν τις τύχες των λαών. Κι αυτοί θέλουν λαούς κοπάδια.

Ο Δημήτρης Κακαβελάκης στο Διεθνές Φεστιβάλ Ποίησης της Αθήνας

Στο Δ΄ Διεθνές Φεστιβάλ ποίησης της Αθήνας συμμετείχε και η Ένωση Ελλήνων Ποιητών με βάση τη Στοά του Βιβλίου αλλά και με επέκτασή της σε άλλες αίθουσες της Αθήνας, όπως στην αίθουσα του Πνευματικού Κέντρου Αθηνών.

Ο σκοπός ήταν να παρουσιαστούν ποιήματα από νέους και παλιούς ποιητές, τονίζοντας την ποικιλία του ποιητικού λόγου διαχρονικά στον κόσμο και στη χώρα μας...

Η ιδιαίτερη αξία ήταν το γεγονός της πιο σημαντικής βραδιάς στο πνευματικό κέντρο του Δήμου αυτού με συμμετοχή παλιών και νέων ποιητών, με παρουσίαση στη γλώσσα του, με μετάφραση Λίβυων και Αιγύπτων δημιουργών.

Σ' αυτή την ενδιαφέρουσα εκδήλωση προσκλήθηκε από τον πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Ποιητών κ. Σιώπη (χωρίς να είναι μέλος της) να κάμει τιμηματικά την έναρξη της βραδιάς λόγω του μεγάλου ποιητικού και κοινωνικού έργου του ο κ. Κακαβελάκης.

Ο Δημήτρης Κακαβελάκης ξεκίνησε αναφερόμενος στα πρώτα ποιήματά του 1948-52 και ειδικά στο τελευταίο του, γραμμένο άνοιξη 49 στα Χανιά. Ένα ποίημα της τρίτης ενότητας από τη γενική συλλογή «ΟΡΙΟ», με το γ' μέρος του να έχει τίτλο «ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΓΗ», με αφιέρωσή του στον ΝΙΚΟ ΑΓΓΕΛΗ, που ήταν συνδημιουργοί από την εποχή εκείνη στα Χανιά. Δημοσιογράφου από τότε Λόγιου και πνευματικού κριτικού.

Μεταφέρω το κείμενο από τη σελίδα 25 που έχει, τον προφητικό τίτλο «ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ ΦΩΤΙΑ ΕΧΕΙ ΠΑΡΕΙ», με τους πέντε τελευταίους (από τους 14 στίχους) να προλέγουν ότι:

«ΤΩΡΑ, ΟΛΟΣ Ο ΚΟΣΜΟΣ
ΦΩΤΙΑ ΕΧΕΙ ΠΑΡΕΙ
ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΓΗ
ΦΛΕΓΟΜΕΝΗ ΒΑΤΟΣ
ΦΛΕΓΟΜΕΝΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ
ΦΛΕΓΟΜΕΝΟΙ ΠΥΡΓΟΙ ΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ»

Ο πρόεδρος των Ελλήνων ποιητών κ. Σιώπης σταμάτησε σ' αυτό το ποίημα, για να αποτελέσει την πραγματοποίηση ενός ευρύτερου αφιερώματος για τους φλεγόμενους κόσμους του σήμερα, με όλη τη γη μας φλεγόμενη μαζί και τους ανθρώπους της.

Ο Δημήτρης Κακαβελάκης διάβασε όλο το ποίημα ΦΛΕΓΟΜΕΝΟΙ ΚΟΣΜΟΙ, γραμμένο την Άνοιξη του 1948 στα Χανιά, για να προείπει την απόλυτη κρίση του σήμερα, που συνεχίζουν να φλέγονται οι κόσμοι τόσο καταστροφικά...

Παράλληλα διάβασε στίχους από τρία μέρη του νέου του βιβλίου «ΑΓΕΡΩΧΟ ΝΟΗΣΗΣ» και το «ΥΠΕΡΩΧΟ ΤΙΠΟΤΑ» που περιέχει τα πάντα ... ένα ποίημα δύσκολο που ύστερα από (100 περίπου) χρόνια εκφράζει τη συνεχώς φλεγόμενη γη και τη φλεγόμενη ανθρωπότητα που το εκφράστηκε από τα Χανιά.

Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

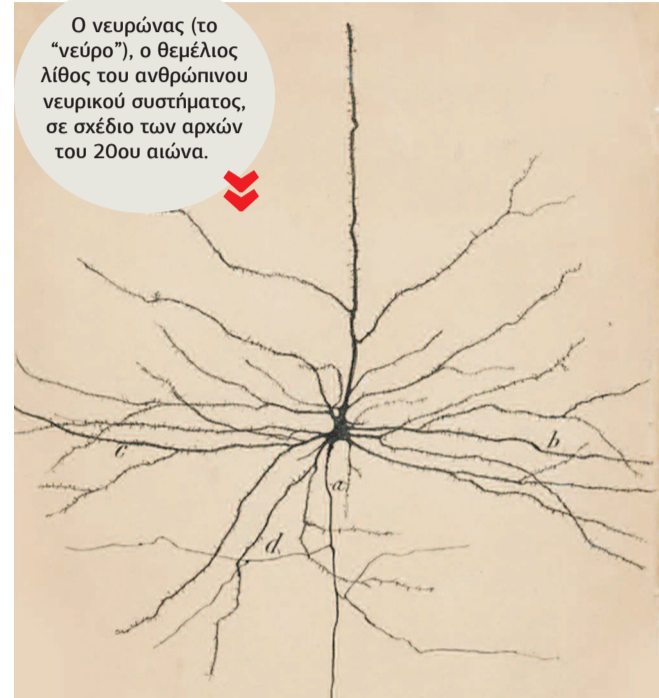
μέρος 99ο

Οδοντιατρικά εργαλεία και η δερμάτινη θήκη τους, Αγγλία, 1800 - 1850.

Σπάνια περίπτωση πολυμελίας σε βρέφος από το Σουκούρ του Πακιστάν, που γεννήθηκε το 2012 με έξι πόδια, λόγω γενετικής ανωμαλίας που εμφανίζεται σε κάθε μία ανά εκατομμύριο γεννήσεις. Τα 4 παραστικά πόδια αφαιρέθηκαν από Πακιστανούς χειρουργούς.

Ο νευρώνας (το "νεύρο"), ο θεμέλιος λίθος του ανθρώπινου νευρικού συστήματος, σε σχέδιο των αρχών του 20ου αιώνα.

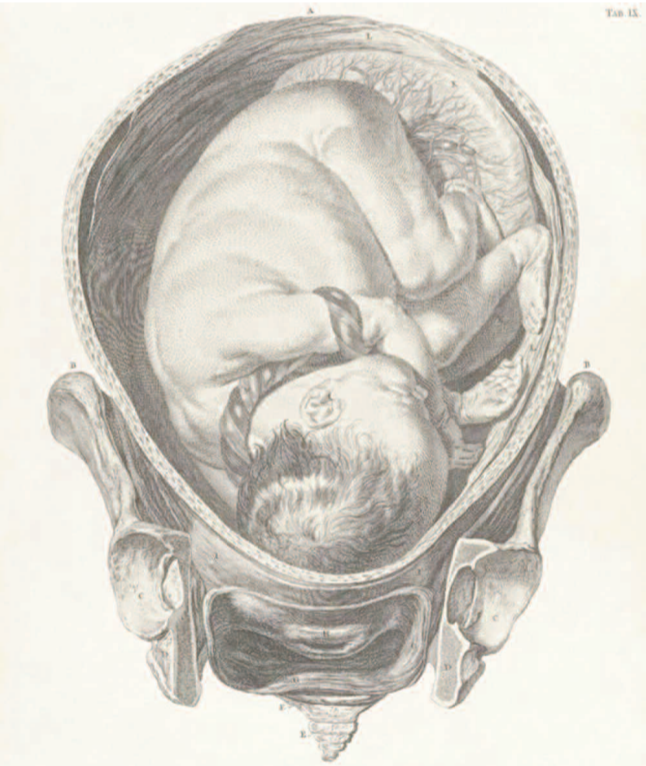
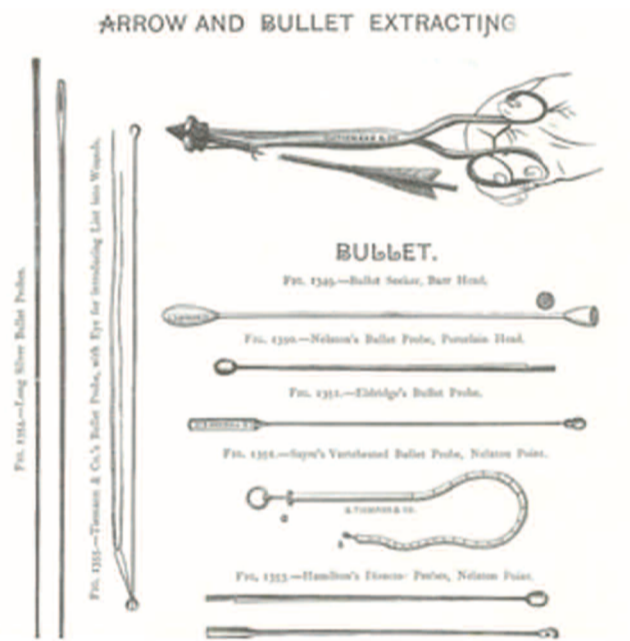
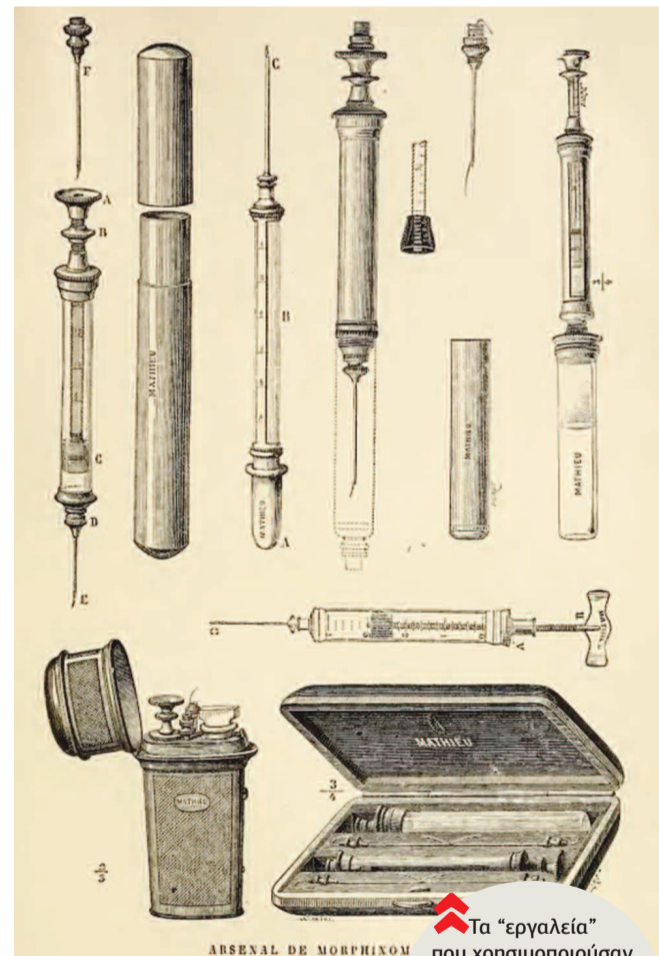

FIG. 13.

Εργαλεία εξαγωγής βέλους ή σφαίρας από το ανθρώπινο σώμα, την εποχή του Αμερικανικού Εμφυλίου (1861 - 1865).

Τα "εργαλεία" που χρησιμοποιούσαν οι εξαρτημένοι μορφινομανείς στο Παρίσι γύρω στο 1900.

Απεικόνιση του εμβρύου στη μήτρα (1754), από τον Αγγλο γυναικολόγο William Smellie, που ονομάστηκε "πατέρας της Βρετανικής μαιευτικής", για το επιστημονικό του έργο.

DOES LSD IN SUGAR CUBES SPOIL THE TASTE OF COFFEE????

FIVE LEVELS OF CONSCIOUSNESS EXPANSION

KNOW THE TRUTH about LSD by HEAR THE FACTS

Dr. Timothy Leary, Ph.D.

RECORDED LIVE AT THE CASTALIA FOUNDATION—DR. LEARY'S CENTER FOR RESEARCH ON CONSCIOUSNESS-EXPANDING DRUGS.

SEND \$3.00 PER RECORD CHECK OR MONEY ORDERS ONLY. WE PAY POSTAGE!

SEND ME . . . COPIES OF DR. TIMOTHY LEARY'S LP RECORDING ON LSD ENCLOSED IS A CHECK OR MONEY ORDER FOR \$. . .

TO: POSE RECORDS, INC. 1619 BROADWAY, ROOM 602 NEW YORK, N.Y. 10019

NAME (PLEASE PRINT) _____

MONO—LONG PLAYING (33 1/3 rpm) ADDRESS _____

CITY _____ STATE _____ ZIP _____

Το παραισθησιογόνο ναρκωτικό LSD, την εποχή που η διαφήμιση και η κυκλοφορία του ήταν νόμιμη (Νέα Υόρκη, αρχές του 20ου αιώνα) και μάλιστα υπό την αιγίδα διδάκτορα πανεπιστημίου!

Compare the Comb with the Rows of Human Teeth

Clean Those 30 Trenches Between Your Teeth with a **Flossy** GUIDE

Used with a Natural Bite

The Ivory Inter-Dentalator

Surprise Test—Use a Flossy yourself daily for just one week—you will be converted and you will also strongly condemn the use of ordinary dental floss by hand—for the result is sadly different.

Special Offer—Herewith check for \$2.00 for which send a special, generous assortment Flossy to

Διαφήμιση οδοντιατρικού νήματος, στο Σικάγο των ΗΠΑ, τη δεκαετία του 1950.

Σετ εργαλείων τρυπανισμού εγκεφάλου, με σκοπό τη θεραπευτική αντιμετώπιση ψυχικών νόσων ή απλά για τη διευκόλυνση της εξόδου των "δαυμόνων" από το μυαλό, στην Αγγλία του 1850...

